

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

FACTORS AFFECTING ENGLISH TEACHING QUALITY IN THE SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL AREA OFFICE BANGKOK 2

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

February 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ของ ธนพล พรหมโอก

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. ธารินทร์ รसानนท์)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ธนพล พรหมโอก, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2565
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี
- คำสำคัญ:** ปัจจัยที่ส่งผลต่อ, คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (2) ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูไทยที่ทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวนทั้งหมด 226 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาท ของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน
- 2) ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาท ของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3) ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาท ของครู ตามลำดับ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูงซึ่งร่วมกันทำนายคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ร้อยละ 89.30 โดยสามารถเขียน เป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้ $\hat{Y} = 0.153 + 0.191(X1) + 0.231(X2) + 0.549(X3)$ และ $\hat{Z} = 0.193(X1) + 0.235(X2) + 0.570(X3)$

Title: FACTORS AFFECTING ENGLISH TEACHING QUALITY IN THE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL AREA OFFICE BANGKOK 2

Author: Thanapol Promok, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Associate Professor Dr. Sakchai Nirunthawee

Keywords: Affecting Factors, The Secondary English Teaching Quality, The Secondary Educational Area Office Bangkok 2

ABSTRACT

The purposes of this research were to study (1) factors relating to English teaching quality in the secondary schools under the secondary educational area office Bangkok 2, (2) the correlation between the factors and English teaching quality, and (3) factors affecting English teaching quality. The study used quantitative research methodology. The samples used in the study consisted of 226 Thai teachers teaching English in the secondary schools under the secondary educational service area office 2 by means of simple random sampling. The instrument used for the data collection was a set of five rating scale questionnaires. The statistics utilized in analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, multiple correlation by analyzing the Pearson product-moment correlation coefficient, and multiple linear regression analysis (enter regression).

The results of the research revealed that:

1) The factors relating to English teaching quality in the secondary schools under the secondary educational area office Bangkok 2 consisted of the teacher-role factor, the student-role factor, and the school-role factor.

2) The teacher-role factor, the student-role factor, and the school-role factor were highly positively correlated with English teaching quality in the secondary schools under the secondary educational area office Bangkok 2 at .01 statistical significance.

3) The school-role factor, the student-role factor, and the teacher-role factor, respectively, were all highly influential factors that jointly predicted English teaching quality in the secondary schools under the secondary educational area office Bangkok 2 by 89.30%. They could be written in the form of the raw score equation and the standard equation, respectively: $\hat{Y} = 0.153 + 0.191(X1) + 0.231(X2) + 0.549(X3)$ and $\hat{Z} = 0.193(X1) + 0.235(X2) + 0.570(X3)$.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากระองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์ ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และดร. ชารินทร์ รसानนท์ กรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และ ประสบการณ์อย่างกว้างขวางอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์ นางสาว ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ และนางสาวสุทิตินิ แก้ววิไล ที่ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่อำนวยความสะดวกและให้ความ ร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน ให้ความรัก ความเมตตา ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย ทำให้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์อันจะเกิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่บุพการีของข้าพเจ้า คือคุณพ่อแสวง พรหมโกลและคุณแม่สุบิน พรหมโกล ที่ท่านได้ให้กำเนิด เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน ปลูกฝังสิ่งที่ดีงามในชีวิต และสร้างพลังใจให้ผู้วิจัยก้าว ข้ามความเหน็ดเหนื่อย และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยไม่ละทิ้งความหวังและความตั้งใจที่จะต้อง ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ให้สำเร็จลุล่วงเพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิตและเพื่อมอบแด่ท่านทั้งสอง

ธนพล พรหมโกล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	13
บทบาทหน้าที่ของครูสอนภาษาอังกฤษ.....	23
ประสิทธิภาพและคุณภาพของการสอน	30
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 5 บทสรุป.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	74
ประวัติผู้วิจัย.....	83

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	50
ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ คุณภาพ การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	52
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านบทบาท ของครูที่ เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม และรายข้อ.....	52
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านบทบาท ของ นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยม ศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายข้อ.....	54
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านบทบาท ของ โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยม ศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายข้อ.....	55
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของคุณภาพการสอนภาษา อังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายข้อ	56
ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) แบบเพียร์สัน ระหว่างปัจจัย กับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยแยกเป็นรายด้าน	58
ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ของตัวแปร ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.....	59
ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2.....	59

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
---------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเครื่องมือหนึ่งที่จะทำให้ทุกคนได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงคือภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางของอาเซียน และเป็นภาษาที่ทั่วโลกใช้สื่อสารกัน ทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งวิทยาการ และความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงการสื่อสารสร้างความเข้าใจในทุกด้านของคนในสังคมโลก หากเราสามารถใช้อังกฤษได้ดี ก็จะเป็นการเปิดโอกาสของเราให้กว้างขึ้น แม้ว่าจะอยู่ในประเทศไทยก็ตาม การเตรียมเยาวชนให้พร้อมด้านการศึกษาและด้านภาษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานทางการศึกษาต้องให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน หรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (อมลวรรณ วีระธรรมโม, 2557, หน้า 24-31)

คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงให้มากในยุคปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเน้นที่การพัฒนาปัจจัยสำคัญด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความรู้ความสามารถของนักเรียน หนึ่งในปัจจัยดังกล่าวคือ การพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบ และแม้ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทมากในด้านการศึกษา แต่ครูก็ยังเป็นบุคคลสำคัญในการสอน และการที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ได้ดีนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นจากครูว่าครูต้องการสิ่งใด เนื่องจากครูเป็นผู้สอนนักเรียนโดยตรงและเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2559-2561 รายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงและมีบางโรงเรียนในระดับสหวิทยาเขต ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาอังกฤษ ลดลงในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2562, หน้า 29-44)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 52 โรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5,491 คน และมีนักเรียน จำนวน 120,687 คน เป็นเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงของประเทศและจัดว่าเป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มีคุณภาพแห่งหนึ่งของประเทศ มีภารกิจหลักในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน 5 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะและมีทักษะที่จำเป็น 2) การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ 3) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 4) การพัฒนาคุณภาพของเครือข่ายร่วมพัฒนาการศึกษาในระดับสหวิทยาเขต ระดับชุมชนระดับประเทศ และระดับนานาชาติ และ 5) การพัฒนาคุณภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลโดยจัดให้มีการบริหารจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัด พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ มีทักษะที่จำเป็น และมีความเป็นเลิศตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการเลือกศึกษาต่อเพื่อการมีงานทำตามความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยสถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่ มีความพร้อมทางด้าน ปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพ และปัจจัยด้านผู้เรียนที่มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้มากและหลากหลาย ปัจจัยดังกล่าว นับเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2565, หน้า 1-34)

ถึงแม้ที่ผ่านมา หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษและมีนโยบายให้เร่งดำเนินการปรับปรุงเรื่องอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สื่อการเรียนการสอน การสรรหาครูให้เพียงพอ การอบรมพัฒนาครู และอื่น ๆ อีกมากมาย แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนก็ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจและยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ย่อมแสดงให้เห็นว่าปัญหาที่แท้จริงนั้น อยู่ในสถานศึกษาซึ่งเป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน แต่สถานศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน และปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ของโรงเรียน ทั้งนี้ปัญหาเกี่ยวกับครู ได้แก่ ความรู้ความสามารถในด้านภาษาอังกฤษของครู การจัดกิจกรรมการสอนให้กับผู้เรียน และทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครู ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสนับสนุนของครอบครัว ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับโรงเรียนนั้นได้แก่ การมอบหมายภาระงานด้านการสอนรวมถึงงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน การจัดแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู ปัญหาในสถานศึกษาทั้ง 3 ปัญหาเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยไม่ก้าวหน้ามากนักและอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง เร่งด่วน และต่อเนื่อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับความเห็นของครูที่สอนภาษาอังกฤษว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน
2. ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน มีอิทธิพลร่วมกันทำนายคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ ครูไทยที่ปฏิบัติหน้าที่สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 550 คน จากโรงเรียนทั้งหมดจำนวน 52 โรงเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบทบาทของครู อันประกอบด้วยความรู้ความสามารถ การจัดกิจกรรมการสอน และทัศนคติต่อวิชาชีพ 2) ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน อันประกอบด้วยเจตคติต่อภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการเรียน และการสนับสนุนของครอบครัว 3) ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน อันประกอบด้วยการมอบหมายภาระงาน การจัดแหล่งเรียนรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจ

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ อันประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และการบรรลุค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยนี้ จะดำเนินการศึกษา ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

ครู หมายถึง ครูไทยที่ปฏิบัติหน้าที่สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง เหตุหรือองค์ประกอบที่สนับสนุนให้เกิดการดำเนินกิจกรรมการเรียนสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งศึกษาปัจจัย 3 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน

ปัจจัยด้านบทบาทของครู หมายถึง ความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนอันประกอบด้วย การจบปริญญาในสาขาที่ตรงและเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษและทักษะด้านภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรมการสอนอันประกอบด้วยวิธีในการสอน สื่อการสอน และการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และทัศนคติต่อวิชาชีพอันแสดงถึงระดับของความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกและพฤติกรรมของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีต่อวิชาชีพครู ทั้งในทางบวกและทางลบ หรือในทางชอบและไม่ชอบ

ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน หมายถึง เจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และการสนับสนุนของครอบครัว

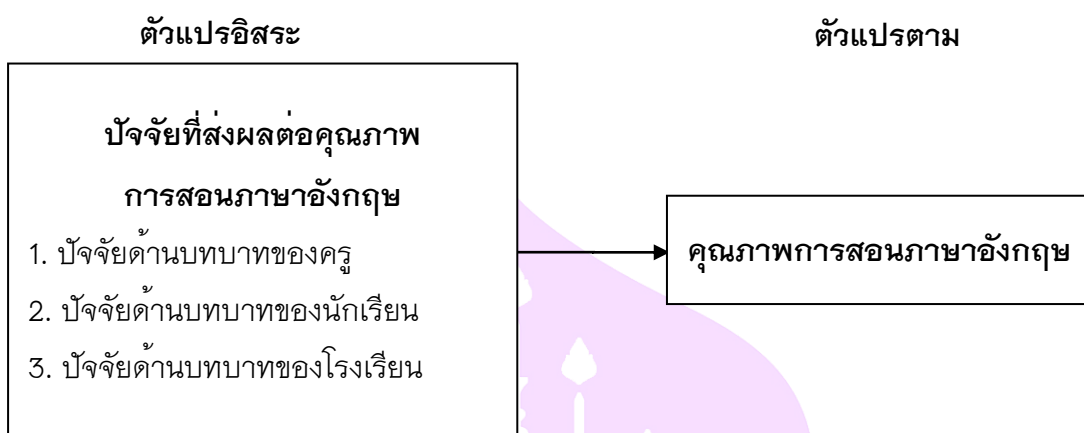
ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน หมายถึง การมอบหมายภาระงานจากผู้บริหารสถานศึกษา การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูที่สอนภาษาอังกฤษ

คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการบรรลุค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ผลการเรียนการสอนที่ได้จากการวัดและประเมินผล ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัยในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน

การบรรลุค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เป็นไปตามค่าเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการ ศึกษาแนวคิด หลักทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษและตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะน่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการกำหนดความหมายและการวัดตัวแปร กำหนดกรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย โดยมีรายละเอียดและนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
3. บทบาทหน้าที่ของครูสอนภาษาอังกฤษ
4. ประสิทธิภาพและคุณภาพของการสอน
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีของบลูม

บลูม ซึ่งเป็นนักการศึกษาชาวอเมริกัน (Bloom, 1976, pp. 167-176) ได้ทำการวิจัยและเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยกล่าวถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง ความสามารถทั้งหมดของผู้เรียน กล่าวคือ สมรรถภาพทางสติปัญญาหรือทางสมองของผู้เรียนในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องอาศัยความสามารถของสมองเป็นที่ตั้งของการคิดในระดับต่าง ๆ รวมไปถึงความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

2. คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) หมายถึงสภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งได้แก่ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อ

เนื้อหาวิชา สถาบันและระบบการเรียน การยอมรับความสามารถของตนเอง และลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเปลี่ยนแปลงหรือคงอยู่ก็ได้

3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมสร้างของครู การแก้ไขข้อผิดพลาดและรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่

ส่วนการเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น บลูม เชื่อว่าผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ แล้วจึงนำหลักการนี้มาจำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เรียกว่า “Taxonomy of Educational Objectives” โดยจำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านสมอง เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมทางพุทธิพิสัยมีทั้งหมด 6 ระดับ ได้แก่

1.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่าง ๆ และระลึกเรื่องราวเหล่านั้น ๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวโดยการแปลความหลัก ตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้

1.3 การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการกฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องที่ได้รู้มา ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้อย่างชัดเจน

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสิน ตีราคาหรือสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

2. จิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านจิตใจ กล่าวคือ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ได้แก่ 1) การรับรู้ 2) การตอบสนอง 3) การเกิดค่านิยม 4) การจัดระบบ และ 5) บุคลิกภาพ

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท เป็นพฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ชั้น ดังนี้ 1) การรับรู้ 2) กระทำตามแบบ 3) การหาความถูกต้อง 4) การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากตัดสินใจ และ 5) การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ

จากทฤษฎีดังกล่าว สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ มี 3 ปัจจัยหลักคือ 1) พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้เรียน 2) คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัยซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทของนักเรียน และ 3) คุณภาพการสอนซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทของครู โดยการเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้นั้น ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และต้องทำความเข้าใจว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และการที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย เช่น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นตลอดเวลา มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ เมื่อมีความเข้าใจแล้ว ต้องวิเคราะห์ให้ได้ก่อน จากนั้นถึงจะประเมินค่า โดยทุกสิ่งนี้ ต้องดำเนินไปอย่างพร้อม ๆ กัน ถึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและยั่งยืนซึ่งเป็นผลมาจากคุณภาพการสอนของครูผู้สอนและการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น สามารถวัดและประเมินผลออกมาในรูปแบบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวคิดและทฤษฎีของจาโคโบวิทส์

จาโคโบวิทส์ (Jakobovits, 1971, pp. 103-115) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง และสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มี 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านการสอน ประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครูซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาของครู วิธีการสอนของครูรวมทั้งขวัญและกำลังใจในการสอนของครู นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งรวมทั้งเวลาที่ผู้เรียนทั้งในและ

นอกห้องเรียน รวมไปถึงเกณฑ์การประเมินผลซึ่งอาจประเมินได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ประกอบด้วยความสามารถที่จะเข้าใจการสอนขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด ได้แก่ องค์ประกอบความถนัดทางการเรียนทางภาษา ความมานะบากบั่น เกิดจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติที่มีต่อครูผู้สอน ความสนใจในภาษาที่เรียนและเจตคติต่อวัฒนธรรมต่างประเทศ ส่วนกลยุทธ์และวิธีการเรียนประกอบด้วยสมรรถภาพในการรับความรู้ใหม่ สมรรถภาพในการถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่ความรู้ใหม่ นิสัยทางการเรียนและการประเมินผลความสามารถของตนเอง

3. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ความยึดมั่นต่อภาษาของตนเอง องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ทางภาษาของตนเองและภาวะของวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคม

จากทฤษฎีดังกล่าว สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมี 3 ประการ คือ 1) ปัจจัยด้านการสอนอันเกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนของครู 2) ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนอันเกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้เรียนที่จะเข้าใจในการสอน และ 3) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวคิดและทฤษฎีของการ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต

การ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต (Gardner, 1973, pp. 1-176; Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136) ได้แบ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. เจตคติ (Attitude) เช่น เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน ซึ่งเจตคติเหล่านี้ได้รับการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางบ้าน (Home Environment) ได้แก่ การได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนภายในครอบครัว การได้เปรียบด้านฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic Advantage) การสนับสนุนทางด้านบรรยากาศภายในครอบครัว การได้รับการส่งเสริมจากกลุ่มเพื่อน ตัวครู และวิธีการสอนของครูจะมีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดเจตคติต่าง ๆ ในตัวนักเรียน ถ้าครูมีทักษะการสอนภาษาที่เก่งและสามารถกระตุ้นเด็กให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอยากเรียนตลอดจนมีวิธีการสอนที่น่าสนใจจะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาได้ (Positive Attitude) (Gardner, 1973, pp. 1-176)

2. ความถนัดทางภาษา (Language Aptitude) ความถนัดทางภาษาเป็นสิ่งที่มีความแต่กำเนิด การฝึกฝนทางภาษา (Language Training) นั้น ไม่มีอิทธิพลต่อความถนัดทางภาษา (Gardner, 1973, pp. 1-176)

3. การได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดา (Parents' Support) การส่งเสริมของบิดามารดาจะก่อให้เกิดความชื่นชอบของบุตรหลาน ถึงแม้ว่าการส่งเสริมของบิดามารดาของผู้เรียนไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน แต่ถือว่ามีผลสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือทางสังคมตัวหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (Gardner, 1973, pp. 1-176)

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic Level) คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Gardner, 1973, pp. 1-176) เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักเป็นเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ รวมถึงการมีผลการเรียนภาษาต่างประเทศต่ำด้วย (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

5. ระดับสติปัญญา (Intellectual Level) โดยทั่วไปสติปัญญาจะมีผลในการเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองที่เน้นการฟังและการสื่อสาร (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

6. นิสัยการเรียน (Habit of Studying) นิสัยในการเรียนดีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำกรร่วมกับแรงจูงใจเชิงบูรณาการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

7. เพศ (Sex) การทำวิจัยกับนักเรียนในรัฐหลุยส์เซียนา มลรัฐเมนและรัฐคอนเนตทิคัตในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง พบว่าเด็กผู้หญิงมีความแตกต่างจากเด็กผู้ชายในเรื่องเจตคติและพัฒนาการของทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยเด็กผู้หญิงจะมีพัฒนาการในเรื่องดังกล่าวดีกว่าเด็กผู้ชาย (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

8. ความรู้เดิม (Knowledge Background) เป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปัจจุบัน เห็นได้จากผลการวิจัยถึงผลความรู้เดิมของนักเรียนเมืองมนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ระดับผลการเรียนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาเข้าไปอยู่ในปัจจัยตัวที่ 1 (Factor 1) เช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปัจจุบัน (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

9. คุณภาพการสอน (Quality of Teaching) การสอนที่ดีก่อให้เกิดเจตคติที่ดีตลอดจนช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนอีกด้วย (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

10. โอกาสในการเรียนรู้ (Opportunity of Learning) โอกาสในการเรียนรู้เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนภาษาต่างประเทศ โอกาสดังกล่าว คือการได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง เช่น การเดินทางไปต่างประเทศซึ่งต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การได้พูดคุยสนทนากับชาวต่างชาติเป็นภาษาอังกฤษ การได้มีโอกาสในการเรียนภาษาอังกฤษ

นอกห้องเรียน เช่น การได้ดูรายการโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ ตลอดจนการเข้าร่วมในกิจกรรมทางภาษาหรือการเข้าค่ายอบรมภาษาอังกฤษ เป็นต้น โอกาสเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น (Gardner and Lambert, 1972, pp. 1-136)

จากทฤษฎีดังกล่าว สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาอังกฤษประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านบทบาทของครูผู้สอนซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอน 2) ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับเจตคติ ความถนัดทางภาษา การได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับสติปัญญา นิสัยการเรียน เพศ และความรู้เดิมของนักเรียน และ 3) ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เช่น การจัดให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเรียนภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา หรือมีโอกาสในการเข้าค่ายอบรมภาษาอังกฤษ เป็นต้น

นอกจากนี้ นักการศึกษายังได้กล่าวถึงปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

วชิษฐ์ เกษมทรัพย์ (2548, หน้า 84) กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น มีแนวทางการสอนสวนทางกับกระบวนการเรียนรู้ทางธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนหลายครั้ง กลับสร้างความสับสนให้กับผู้เรียน ผู้สอนซึ่งสาเหตุมาจากผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตรตำราและสิ่งแวดล้อมโดยที่แต่ละฝ่ายก็มีส่วนเสริมให้ปัญหาในส่วนอื่น ๆ ทวีความรุนแรงขึ้น

สุนทร หลุ่มประพันธ์ (2547, หน้า 9-10) ได้เสนอปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการที่ความรู้ของครู ยังไม่ได้มาตรฐาน การเตรียมการสอนของครูยังไม่สม่ำเสมอ ครูไม่เข้าใจโครงสร้างของหนังสือแบบเรียน ครูไม่มีเวลาทบทวนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ครูยังขาดทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ครูแปลประโยคให้นักเรียนเป็นภาษาไทย ครูมีความเข้าใจนักเรียนในชั้นของตนน้อยเกินไป

2. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่นักเรียนให้ความสนใจกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษน้อยมาก นักเรียนมีพื้นฐานความรู้อ่อนเกินไป นักเรียนไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่มากเกินไป การเรียนในระดับชั้นหนึ่ง ๆ ดำเนินไปไม่เท่ากัน เนื้อหาที่สอนมีมากเกินไป

4. ปัญหาเรื่องวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนของครู เช่น ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน มีความสับสนเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดขวัญกำลังใจที่ดี เป็นต้น

ดวงดา ลักคุณะประสิทธิ์ (2545, หน้า 24-34) ได้ทำการศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านลักษณะนิสัย ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ นิยมรักการอ่าน ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความทะเยอทะยาน

2. ปัจจัยด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีครูสอนภาษาที่ดี ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และความสนับสนุนจากครอบครัว เป็นต้น

3. กลวิธีการเรียนรู้ ได้แก่ การพยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง กลวิธีในการเรียงคำศัพท์ และโอกาสการเรียนรู้จากเจ้าของภาษา

ทิพวัลย์ มาแสง (2532, หน้า 73) ได้กล่าวไว้ว่า อุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สื่อการสอนนั้นมีประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ช่วยในการนำเข้าสู่บทเรียน ใช้ดึงดูดความสนใจ ใช้อธิบายความหมายของคำโดยไม่ต้องแปลเป็นภาษาไทย ใช้ช่วยสรุปบทเรียน ทำให้บทเรียนน่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ใช้ประกอบคำอธิบายของครู ช่วยเสริมคำอธิบาย เสริมทักษะและเสริมประสบการณ์ของนักเรียน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษนั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลักที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านบทบาทของครู อันเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถ การจัดกิจกรรมการสอน และทัศนคติต่อวิชาชีพ (2) ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน อันเกี่ยวข้องกับเจตคติต่อภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการเรียน และการสนับสนุนของครอบครัว และ (3) ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน อันเกี่ยวข้องกับการมอบหมายภาระงาน การจัดแหล่งเรียนรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจ โดยสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความสนใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ ทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนจดจำได้นานด้วย กล่าวคือ การเรียนการสอนจะดีหรือไม่ดีนั้น ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ เช่น โรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน พฤติกรรมการสอนของผู้สอน หลักสูตร วิธีการสอน บรรยากาศ สภาพแวดล้อม เทคนิคการสอน วัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1. ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) กล่าวว่า การเรียนการสอนคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน

กรมวิชาการ (2544) ให้ความหมายว่า การจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ทุกฝ่ายทั้งผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

ทิตนา แคมณี (2542) ให้ความหมายของการจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาและมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง และได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคมและมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกายและมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 255) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

สุนน ออมรวีวัฒน์ (2533, หน้า 460) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559) ได้กล่าวในปาฐกถาพิเศษเรื่อง Education Reform & Entrance 4.0 ว่า การศึกษาในยุค Thailand 4.0 มีความหมายมากกว่าการเตรียมความพร้อมของคนหรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์เป็นมนุษย์ กล่าวคือนอกจากให้ความรู้แล้ว ต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักที่จะเรียน มีคุณธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย นั่นก็คือ การสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์

เป็นหลัก ในขณะที่เดียวกัน Thailand 4.0 คือ การพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้น และก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลาง โดยจะต้องสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และต้องสามารถติดต่อกับนานาชาติประเทศได้ด้วย จากแนวคิด Thailand 4.0 นี้ กระทรวงศึกษาธิการเร่งดำเนินการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมพร้อมทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นให้กับเด็กไทย สอดคล้องกับแนวคิด Thailand 4.0 อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับเด็กไทย ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการยกระดับความสามารถในการสื่อสารกับนานาชาติและพัฒนาทักษะความเป็นนานาชาติ ทั้งเพื่อการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ การประสานความร่วมมือและการค้าขาย นอกจากการพัฒนาทักษะความสามารถในการสื่อสารแล้ว จำเป็นต้องส่งเสริมเด็กไทยให้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณควบคู่กัน (Communication and Critical Thinking Skills) เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

การจัดการเรียนการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิต หรือไม่เพียงเท่านั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

การสอนมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นงานหลักของครูซึ่งปัจจุบันถือว่าครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่บุคคลในวิชาชีพนี้ ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาโดยเฉพาะเพื่อให้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถเลือกวิธีปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การสอน ครูต้องมีการฝึกฝนด้านการสอนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน เช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ และต้องมีมาตรฐานของวิชาชีพ การที่ครูจะสามารถปฏิบัติงานการสอนได้ดีขึ้นอยู่กับความสามารถในการผสมผสานศาสตร์ว่าด้วยการสอนกับศิลปะของการสอนเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการสอนสูงสุด การจัดการเรียนการสอน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะเป็น

กระบวนการที่สามารถนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประเมินผลของผู้เรียน และการประเมินผลการสอนของผู้สอนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ทำให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการเรียนการสอน จึงหมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโปรแกรมวิชาโดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักศึกษาเรียนอย่างมีความสุข รวมทั้งความพยายามที่จะเชื่อมโยงองค์ความรู้ สากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบตลอดจน การบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัย และกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนเข้าด้วยกัน

นอกจากนั้น เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2531, หน้า 1-80) กล่าวว่า การจัดแผนการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ ควรคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการดังนี้

1. หลักการและแนวทฤษฎีของวิชาที่ทำการสอน (Approaching) ศึกษาหลักการและแนวทฤษฎีของวิชาที่ทำการสอนอย่างละเอียด โดยพิจารณาหลักการและเหตุผลของแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมจากตำรา หรือผลงานวิจัยต่าง ๆ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน

2. วิธีการสอน (Method of Teaching) ผู้สอนต้องศึกษาแนวโน้มของหลักการและทฤษฎีหรือผลงานวิจัยวิธีการสอนที่ได้ผลของวิชาที่ทำการสอนที่เหมาะสม และจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้สอดคล้องตามแนวโน้มของหลักการและทฤษฎีที่ได้ศึกษา

3. เทคนิคการสอน (Techniques of Teaching) ผู้สอนต้องศึกษาวิธีการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยทำให้ขั้นตอนการสอนต่าง ๆ ประสบความสำเร็จได้ เช่น วิธีการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Learning) เทคนิคหรือกลวิธีการสอนที่สำคัญคือ การใช้คำถาม นำการอภิปราย (Questioning) และการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) เป็นต้น

4. หลักสูตร (Curriculum) ผู้สอนต้องเข้าใจรายละเอียดของหลักสูตรตั้งแต่ปรัชญาหลักการ วัตถุประสงค์ รายละเอียดของรายวิชาที่กำหนด รวมทั้งการวัดและประเมินผล เพื่อการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

5. สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน (Teaching Materials) การเตรียมการเพื่อนำเสนอเนื้อหาแก่ผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการวางแผนและการเตรียมการว่าจะนำเสนอเนื้อหาหรือแนวคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ใดบ้าง

ที่สมควรนำมาใช้ให้เหมาะสมกับวัย ระดับความสามารถและความสนใจสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เป็นต้น

6. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน (Roles of Teachers and Students) เป็นการเตรียมการจัดการเรียนการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อพิจารณาบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนจากกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนเพื่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่สามารถนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโปรแกรมวิชาโดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสัมพันธ์ และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อมและผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล มีการจัดแผนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ หลักการและแนวทฤษฎีของวิชาที่ทำการสอน วิธีการสอนเทคนิคการสอน หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน และบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาและมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง และได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน จากทุกฝ่าย ทั้งโรงเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มศักยภาพสอดคล้องกับการศึกษาในยุค Thailand 4.0 ที่ไม่ได้มีความหมายเพียงการเตรียมความพร้อมของคน หรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ กล่าวคือ นอกจากให้ความรู้แล้ว ต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักที่จะเรียน มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย

2. หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, หน้า 101-128) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันว่ามีหลายแนวคิด มีทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดทั้ง 3 นี้ มีส่วนช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจวางแผนจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกสื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อช่วยให้การสอนของตนเองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แนวคิดสำคัญที่ครูควรศึกษาทำความเข้าใจ มีดังต่อไปนี้

1. การสอนภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Language Curriculum)
2. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)
3. การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purposes)
4. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning)
5. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)
6. การจัดการเรียนการสอนแบบภาษาที่เน้นเนื้อหา (Content-Based Instruction)
7. การสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach)
8. การเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project-Based Learning)
9. การเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (Task-Based Language)
10. การสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)
11. วิธีการสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response)
12. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโพร์แม็ทซิสเต็ม (4 MATS Language System)

ส่วนกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การที่ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ มีความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ครูต้องมีเทคนิค วิธีการ ในการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สรุปว่าปัญหาที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ประสบในการจัดห้องเรียน มี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 1-3) 1) การสร้าง แรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน อยากใช้ภาษาอังกฤษในห้อง 2) การไม่สามารถจัดบรรยากาศ ในห้องเรียนได้ตามที่คาดหวัง เพราะวัสดุอุปกรณ์ไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอ ผู้เรียนมีระดับความรู้ ต่างกัน 3) การแสดงบทบาทของครูในการสอนในห้องเรียนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรม ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเพราะมีการเน้นการสอนเนื้อหามากเกินไป เทคนิควิธีการที่สำคัญ ที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรรู้และนำไปใช้มีดังนี้ การสอนทักษะการฟัง (Listening) คนมักเข้าใจ ว่าการฟังเกิดขึ้นเอง เมื่อผู้เรียนต้องเผชิญกับภาษานั้นโดยไม่ต้องมีการเรียนการสอน แต่ความจริงแล้วการฟังเพื่อความเข้าใจในการเรียนการสอนภาษาที่สองเป็นทักษะอันดับแรกที่ต้อง ได้รับการฝึกฝน การสอนฟังอาจใช้การสอนแบบ Bottom up คือสอนเป็นลำดับขั้นตอน ค่อยเรียนรู้ทีละน้อย จนเกิดความเข้าใจในที่สุด หรืออาจสอนแบบ Top down คือ การให้ผู้เรียน เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ต่อเนื่องจากความรู้ พื้นฐานหรือประสบการณ์ของตน

การสอนฟังผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้ฟังสามารถแยกเสียงที่ได้รับฟัง รับรู้และเข้าใจ ความหมายเรื่องที่ฟัง วิธีสอนที่ใช้กันทั่วไปในการสอนฟังมีกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ กิจกรรมก่อนฟัง กิจกรรมขณะฟัง และกิจกรรมหลังฟัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2548, หน้า 12-13) การสอนออกเสียง (Pronunciation) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่จะสอนคำศัพท์ (Vocabulary) ไวยากรณ์ (Grammar) และ ฝึกผู้เรียนเรื่องการสนทนา ให้ทำกิจกรรมฝึกต่าง ๆ เพื่อให้มีความสามารถในการฟังและอ่านได้ แต่จะสอนเรื่อง การออกเสียงอย่างจริงจังน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรู้สึกอึดอัดที่จะสอนเรื่องการออกเสียง หรือ อาจรู้สึกว่าการสอนออกเสียงเป็นการสร้างปัญหาระหว่างการเรียนการสอน จึงมักปล่อยให้ นักเรียนฝึกออกเสียงกันเองในขณะที่เรียนเรื่องอื่น ๆ แต่แท้จริงแล้วการเน้นสอนออกเสียง ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้เรียนตระหนักในเรื่องความแตกต่างของเสียง ลักษณะของเสียงและ ความหมายของเสียงเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างมาก การให้ความสนใจ ในเรื่องเสียงที่เปล่งออกมาจากส่วนต่าง ๆ ภายในปาก ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าควรลงเสียงหนักเบา ในตำแหน่งใดของคำ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาพูด (Spoken- English) และพัฒนาทักษะความสามารถทางภาษาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2548, หน้า 14) การสอนออกเสียงมักพบปัญหาที่ครูผู้สอนต้องแก้ไข 3 เรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 15-16) 1) สิ่ง que ผู้เรียนได้ยิน เพราะ ผู้เรียนบางคนไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงซึ่งอาจเป็นเพราะเสียงนั้นไม่มีในภาษาเดิม ของเขา ทำให้ฟังเสียงที่แตกต่างเป็นเสียงเดียวกัน ผู้สอนต้องพยายามให้เขารับรู้ความแตกต่าง ของเสียงซึ่งอาจทำได้โดยการแสดงแผนภาพ แผนภูมิ การสาธิตและการอธิบาย เพื่อฝึกหู ของผู้ฟังทีละน้อยจนกระทั่งเขาสามารถแยกเสียงที่แตกต่างกันได้ 2) การออกเสียงสูง-ต่ำ ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนรู้จักการจำแนกอารมณ์ (Moods) และความตั้งใจ (Intention) โดยใช้แถบ เสียง (Tape) หรือพูดให้ฟัง เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตว่าคนพูดภาษาอังกฤษกันอย่างไรในอารมณ์ ความรู้สึกและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน 3) ตัวอักษรแทนเสียง (The Phonetics Alphabet) ผู้เรียนภาษาอังกฤษจำนวนมากมีปัญหาในการออกเสียงตัวสะกดจึงจำเป็นต้องรู้จักหน่วยเสียง ที่แตกต่างกัน ซึ่งวิธีที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการรับรู้เหล่านี้คือการนำเสนอด้วยสัญลักษณ์ (Phonetics Symbol) ซึ่งเมื่อผู้เรียนสามารถอ่านสัญลักษณ์ได้ก็จะสามารถรับรู้ว่าคำถาม เหล่านั้น ออกเสียงอย่างไร

การสอนออกเสียงอาจทำได้หลายลักษณะเช่น Whole Lessons คือ การที่ครูสอนเน้น เรื่อง Stress และ Intonation ขณะดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนฝึกจำ รูปแบบการออกเสียงสูง-ต่ำ ออกเสียงวลีที่จำเป็น แล้วพัฒนาต่อไปจนสามารถแสดงละครสั้น ๆ

ได้ โดยที่ Discrete Slots คือ การแทรกกิจกรรมการออกเสียงสั้นไม่ต่อเนื่องกันลงในบทเรียน ทั้งในรูปแบบฝึกเสียงเดี่ยว และฝึกเสียงคู่ที่แตกต่างกันในช่วงสั้น ๆ ขณะสอนภาษาอังกฤษ Integrated Phases คือ การที่กำหนดให้การออกเสียงเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียน โดยให้ฟังเทป แล้วฝึกออกเสียงตามให้ถูกต้อง Opportunistic Phases เป็นการสอนออกเสียงคำบางคำที่น่าสนใจขณะสอนไวยากรณ์ หรือคำศัพท์ โดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลามาก ส่วนการสอนไวยากรณ์ (Grammar) เป็นกระบวนการทางภาษาที่จะควบคุมและรวบรวมคำเพื่อก่อให้เกิดหน่วยของความหมายที่ยาวขึ้น ไวยากรณ์จึงเป็นตัวกำหนดเกณฑ์พื้นฐานของกิจกรรมในห้องเรียนที่มีจุดประสงค์ของการเรียนรู้ชั่วคราวเพื่อให้เห็นผลได้ในระยะยาว เพราะการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วควรเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้เรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 19-20) การสอนไวยากรณ์ ผู้สอนต้องนำเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. การนำเสนอ (Presentation) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและความหมายทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน
2. การสอนเป็นตอน ๆ และการอธิบาย (Isolation and Explanation) เป็นการเน้นเรื่องส่วนประกอบของไวยากรณ์ ทั้งด้านการออกเสียง รูปแบบ ความหมาย และหน้าที่หรือกฎเกณฑ์ ในบางชั้นเรียนครูอาจจำเป็นต้องอธิบาย แปล หรือทำให้เห็นภาพรวมโดยใช้ภาษาแม่ของผู้เรียน
3. การฝึกฝน (Practice) เพื่อให้ ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างภาษาได้อย่างลึกซึ้ง ครูควรจัดให้มีแบบฝึกหัดทั้งที่ให้ทำในชั้นเรียนและที่ให้ทำเป็นการบ้าน ให้มีความหลากหลายครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน
4. การทดสอบ (Test) เป็นการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เรียนไปแล้วเพื่อทราบว่าผู้เรียนพัฒนาไปมากน้อยเพียงใด ครูควรปรับปรุงการสอนอย่างไรต่อไป การสอนเกมทางภาษา (Language Games) เกมทางภาษา หมายถึง กิจกรรมทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อทดสอบและเสริมสมรรถภาพในการเรียนภาษา โดยเน้นหนักในการผ่อนคลาย เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ทั้งในรายบุคคลและสมาชิกในกลุ่ม ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เรื่องศักดิ์ อัมไพพันธ์ (2545, หน้า 1-12) กล่าวถึงประโยชน์และประเภทของเกมทางภาษาว่า เกมทางภาษามีประโยชน์ในการเรียนการสอนมาก เพราะ 1) ทำให้เนื้อหากระจำง่ายต่อการเข้าใจ 2) ช่วยเสริมสมรรถภาพในการสอนของครู 3) ใช้ทดสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหา 4) ช่วยเร้าให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน 5) ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม คนเก่งได้ช่วยเหลือคนอ่อน 6) ปรับใช้ได้กับทุกเพศ ทุกวัย 7) ใช้ได้ทั้งรายบุคคล เป็นกลุ่มหรือทั้งชั้นเรียน 8) ทำให้ผู้เรียน

เกิดความสนุกสนาน กล้าแสดงออก อยากรวมกิจกรรม 9) ช่วยเสริมทักษะทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ในทุกลำดับขั้นของการสอน 10) ใช้ได้หลายสถานการณ์ ทั้งในห้องเรียน กิจกรรมชมรม งานสร้างสรรค์ การพัฒนาจร เกมทางภาษาแบ่งได้เป็น 1) Number Games เกมที่เสริมความรู้ ผูกความจำ ตลอดจนจนปฏิภาณและความเร็วในการคิดเกี่ยวกับตัวเลข 2) Vocabulary Games เกมที่ใช้ทดสอบความจำและความรู้เดิมด้านภาษา ทั้งการออกเสียง การสะกดคำ ความหมาย และ Parts of Speech 3) Structure Games เกมที่ฝึกเกี่ยวกับเนื้อหา และโครงสร้างของภาษา 4) Spelling Games เกมที่ช่วยเสริมความสามารถในการจำคำศัพท์ และเขียนคำศัพท์ได้ถูกต้อง 5) Conversation Games เกมที่ช่วยสรุปเนื้อหาระหว่างผู้พูด และผู้ฟังให้สามารถเก็บใจความและสื่อความหมาย 6) Writing Games เกมที่ช่วยเสริมทักษะในการเขียน Miscellaneous Games เกมที่แยกออกมาเป็นกลุ่มพิเศษ ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมพิเศษนอกห้องเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การโต้วาที กิจกรรมในงานสังสรรค์ เป็นต้น

ระพีพรรณ สุฐาปัญญากุล และวิสาข์ จัตุวัตร (2558) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเทคนิค โดยวิธีการสอนที่เน้นภาระงานและโครงงานเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี โดยพบว่าการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันว่า ได้ยึดแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น และมีการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-Centered Curriculum) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง การฝึกใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และยังคงให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ด้วย ทั้งนี้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารไม่ได้จำกัดความสามารถผู้เรียนแค่โครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วย เนื่องจากในชีวิตจริงผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารที่ใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ไม่ใช่แต่การเรียบเรียงประโยค แต่ความสามารถในการสื่อสารจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้เรียนสามารถใช้ประโยคหลาย ๆ ชนิด ในโอกาสต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถามตอบ การขอร้อง และการออกคำสั่ง

ขณะที่ อรุณี วิระยจิตรา (2555) กล่าวถึง แนวทางการสอนภาษาอังกฤษ ว่าตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา เชื่อว่าความสามารถทางภาษาของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องของระบบภาษาและหลักทางภาษาที่มนุษย์ใช้แต่อย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย สอดคล้องกับ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 17-21) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดที่เกิดจาก

ความตระหนักถึงความจริงที่ว่า ความรู้ ความสามารถทางด้านศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการใช้ภาษาระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้จริง (Actual Communication) ได้แก่ วิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) เนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของวิธีการสอนดังกล่าว เน้นความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) ของผู้เรียน

นอกจากนั้น ฐปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549) ได้กล่าวถึง หลักการสอนภาษาอังกฤษแนวสื่อสาร ว่าเป็นการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นในเรื่องของความหมาย (Meaning) มากกว่ารูปแบบทางภาษา (Form) เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสนทนาจากสถานการณ์จริง โดยเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบริบทเป็นสำคัญ ไม่เน้นการท่องกฎเกณฑ์ทางภาษาหรือไวยากรณ์ แต่เรียนรู้เพื่อใช้ภาษาสื่อความหมายเทียบเท่ากับการเรียนรู้โครงสร้างเสียงและคำศัพท์ มีการทำแบบฝึกหัดทางภาษา (Drill) แต่ไม่ได้เน้นหนักมากเหมือนวิธีการสอนแบบตรง (Direct Method) และแบบเน้นไวยากรณ์ ซึ่งเน้นการออกเสียงได้อย่างถูกต้องมากกว่า การพยายามออกเสียงให้เหมือนกับเจ้าของภาษา มีการฝึกการใช้ภาษาครบทั้งสี่ทักษะสื่อสาร ให้ความสำคัญกับผู้เรียนด้านการสื่อสารคล่องแคล่ว (Fluency) มากกว่าความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) มีการแก้ไขในเรื่องของข้อผิดพลาดการใช้ภาษาของผู้เรียน (Error Correction) โดยพยายามให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาด้วยตนเอง ผู้สอนจะกระตุ้นด้วยการสร้างสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารออกมาให้ได้มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมการสื่อสาร (Communicative Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษแนวสื่อสาร โดยแบ่งประเภทของกิจกรรมสื่อสารออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ 1) กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Functional Communication Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาและใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารความหมายตามหน้าที่ของภาษา (Function) และ 2) กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social Interaction Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ผู้เรียนพัฒนาและใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับบุคคลในสังคมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการสนทนา การโต้วาที การอภิปราย การแสดงละคร และสถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 3 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอนซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับครูผู้สอน

และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน โดยแนวคิดทั้ง 3 นี้ มีส่วนช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจวางแผนจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนเลือกสื่อการเรียนรู้ ซึ่งการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน ได้ยึดแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น มีหลักคิดในการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-Centered Curriculum) โดยเชื่อว่าความสามารถทางภาษาของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องของระบบภาษาและหลักทางภาษาที่มนุษย์ใช้แต่อย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย รวมทั้งการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวคิดที่เกิดจากความตระหนักถึงความจริงที่ว่า ความรู้ ความสามารถทางด้านศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น ดังเห็นได้จากการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนชาวไทยในปัจจุบันที่มุ่งเน้นส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแนวสื่อสาร (Communicative Approach) และเป้าหมายสูงสุดของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นเพียงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาและไวยากรณ์ที่มุ่งเน้นเพียงการท่องจำคำศัพท์และโครงสร้างภาษา แต่ผู้เรียนไม่สามารถพูดสื่อสารได้ ให้เป็นชั้นเรียนภาษาอังกฤษที่มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนภาษาแนวสื่อสาร มีกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสาร (Communicative Activities) ตามความสนใจของผู้เรียน และเป็นหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Curriculum)

บทบาทหน้าที่ของครูสอนภาษาอังกฤษ

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูนั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์ของศิษย์ ของตัวผู้ประกอบวิชาชีพครูและสังคมซึ่งได้แก่หน่วยงานทางการศึกษาที่ครูสังกัด ตลอดจนประเทศชาติ ครูที่รับผิดชอบต่อหน้าที่ครู งานครู และมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ย่อมเป็นครูที่มีความเป็นครูโดยแท้จริง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สัมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สังคมประสงค์ ครูสภาซึ่งเป็นองค์กรที่มีกฎหมายรองรับได้ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 11 ข้อ เรียกว่า เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภา พ.ศ. 2537 และได้ประสานงานกับสำนักงานข้าราชการครู (ก.ค.) ให้ใช้เกณฑ์นี้ในการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในงานบุคคล โดยใช้เป็นมาตรฐานในการคัดเลือกข้าราชการครูเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง

ให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกระทรวง

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่องค์กรหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง การเลือกแนวทางปฏิบัติอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และความหวังดี ต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุง เครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนได้ครอบคลุม

สาเหตุปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครุณาเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

1. ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการได้รับการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน
2. เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ
3. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการกำหนดที่เกิดกับผู้เรียน
4. ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดี

ยิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจาและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

ครุสภาได้จัดทำชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครู สำหรับใช้พัฒนาครูให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานนี้ และได้ทดลองใช้กับครูจำนวน 750 คน ใน 5 จังหวัด ปรากฏว่าครูที่เข้าร่วมโครงการทดลองได้รับความพึงพอใจ และเชื่อว่าการฝึกอบรมนี้เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ครูผู้สอน มีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นหลัก มุ่งมั่นพัฒนา

ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนได้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาและในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบของครูในเชิงจารีตและแบบธรรมเนียมเน้นการประพฤติปฏิบัติของครู อาจพิจารณาตามแนวพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงให้ความหมายของความเป็นครู ไว้ในพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2522 ว่า “ความเป็นครู หมายถึง การมีความรู้ดีประกอบด้วยวิชาที่ถูกต้องแน่นแฟ้น และแจ่มแจ้งแก่ใจ รวมทั้งคุณความดีและความเอื้ออาทร บรรณาการที่จะถ่ายทอดเพื่อแผ่ให้ผู้อื่นได้มีความรู้ความเข้าใจที่ดีด้วย ความแจ่มแจ้งแน่ชัดในใจยอมทำให้สามารถส่องแสงดวงความรู้ ออกมาให้เข้าใจตามได้โดยง่ายทั้งในการปฏิบัติงานก็ยอมทำให้ผู้ร่วมงานได้เข้าใจงาน โดยแจ่มชัด ส่วนความหวังดีโดยบริสุทธิ์ใจนั้น จะน้อมนำไปเกิดศรัทธาแจ่มใส มีใจพร้อมที่จะรับความรู้ด้วยความเบิกบาน ทั้งพร้อมที่จะช่วยงานกับผู้ที่มิคุ้นสมบัติของครูโดยเต็มใจ และมั่นใจ ดังนี้ก็จะทำให้กิจการใด ๆ ที่กระทำอยู่ ดำเนินไปโดยสะดวกราบรื่นและสำเร็จ ประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสมบูรณ์”

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562, หน้า 6-7) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้คือ การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน จึงจะสามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดทั้งหมดในหลักสูตรเพื่อทำความเข้าใจ และสามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนด ที่สำคัญถ้าผู้สอนไม่ได้มีการศึกษาเรียนรู้รายละเอียดต่าง ๆ ในหลักสูตร ก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่า จะสอนเนื้อหาอะไร เพื่ออะไร และวัดผลประเมินผลอย่างไร

2. จุดประสงค์ โดยการจัดการเรียนรู้ เริ่มต้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง เพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สามารถทราบ

ว่าผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกัน เพราะจะทำให้ผู้สอนทราบว่า จะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. สื่อการเรียนรู้ การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่า จะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. การวัดผลและประเมินผล จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยทำให้ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำปัญหาที่ค้นพบมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

6. ผู้สอน หรือครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นและเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน

7. ผู้เรียน หรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนหรือผู้รับความรู้ และประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ก็ไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะไม่มีผู้รับ

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557, หน้า 9-10) กล่าวว่า ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการ เพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนและการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ ถ้าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก องค์ประกอบ 3 ประการนี้ ได้แก่

1. ผู้เรียน โดยธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึง และจะละเลยไม่ได้

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นส่วนสำคัญ และส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความชื่นบานของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก นอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนที่เข้าชั้นเรียนโดยมิได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนช้าโหม่งแรกด้วยความรู้สึกหิว หรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีอาการกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้

1. บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับการแสดงบทบาทของครู เป็นแหล่งเรียนรู้ซึ่งจะต้องให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน และเป็นแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้

1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูล ครูจะต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน

1.3 การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจะต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาของความรู้ที่จะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามกำหนด

1.4 การเตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผล

1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผล เป็นการเตรียมวัดประเมินผล การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งใน ส่วนของกระบวนการและผลงานที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2. บทบาทด้านการดำเนินการ เป็นบทบาทขณะผู้เรียนดำเนินการเรียน การสอน ประกอบด้วย

2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อผู้เรียนต้องการความ ช่วยเหลือ

2.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียน พร้อมทั้งให้ความคิด และความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียน ขณะทำกิจกรรม

2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ โดยตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรม ผู้เรียนเพื่อให้ถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ ก่อนให้ผู้เรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

2.5 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร สนับสนุนเสริมแรง กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมทำงานเป็นกลุ่ม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. บทบาทด้านการประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่า สามารถจัดการเรียนการสอน บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ครูจะต้องเตรียมเครื่องมือและวิธีการ ให้พร้อม การวัดผลควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดผลจากสภาพจริง จากการปฏิบัติ และจากแฟ้มสะสมผลงาน โดยผู้เรียนควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองด้วย

จากคำกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ครูควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นผู้จัดการ เป็นผู้ช่วยเหลือและแหล่งเรียนรู้ เป็นผู้ อำนวยความสะดวกและสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอน และเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ โดยวัฒนธรรมไทยนั้น สังคมจะยกย่องครูให้อยู่ในสถานะที่สูงอยู่แล้ว เพราะสังคมไทยเคารพว่า ผู้เป็นครูย่อมเป็นผู้มีวิชาแกร่งกล้า สามารถสอนผู้อื่นได้ ทั้งต้องเป็นผู้มีจิตใจเอื้ออาทร มีเมตตา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น จึงยอมถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้ ฉะนั้นในเชิงจารีตและแบบธรรมเนียมไทย ครูต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อศิษย์ โดยสั่งสอนให้ศิษย์มีความรู้ เข้าใจในสิ่ง ที่เรียน ให้สามารถนำวิชาที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบ

ต่อวิชาของครูด้วย คือต้องมีความรู้จริง รู้ลึกซึ้ง แจ่มแจ้งจนสามารถสอนให้ศิษย์เข้าใจตามได้ โดยง่าย ประการสุดท้ายครูต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบต่องานและผู้ร่วมงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทั้งยังช่วยให้ผู้ร่วมงาน ทำงานได้อย่างสมบูรณ์ด้วยนั่นเอง

ส่วนหน้าที่และความรับผิดชอบของครูมีมากมายหลายด้าน แต่อาจกำหนดภารกิจเป็นลักษณะงานได้ 8 ด้าน คือ งานสั่งสอนและฝึกฝนวิทยาการ งานอบรมคุณธรรมและจริยธรรม งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้า งานถ่ายทอดวัฒนธรรม งานมนุษย์สัมพันธ์ งานหน้าที่พิเศษต่าง ๆ งานรายงานผลนักเรียนและการแนะแนว และงานกิจกรรมนักเรียน ซึ่งหากว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วน ให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ได้ทุกงานดังกล่าว ก็ได้ชื่อว่าเป็นครูผู้มีความรับผิดชอบ และหากว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูปฏิบัติด้วยใจ มุ่งมั่น และมีสำนึก ก็ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพครู อย่างไรก็ตาม สำหรับครูในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ได้มีการอภิปรายหรือถกเถียงกันสำหรับกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบที่เป็นรูปธรรมโดยคุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพครู โดยเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูดังกล่าวมี 11 มาตรฐาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นที่การจัดกระบวนการในการเรียนการสอนให้กับศิษย์เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะหน้าที่หลักของครูนั้น ย่อมอยู่ที่ศิษย์ ความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของครูก็เป็นความรับผิดชอบที่มีต่อศิษย์นั่นเอง

ประสิทธิภาพและคุณภาพของการสอน

คุณภาพของการสอน เป็นนามธรรม หากไม่มีการให้คำนิยามหรือคำจำกัดความ ก็อาจทำให้เข้าใจความหมายไม่ตรงกันและเมื่อนำลงมาสู่การปฏิบัติก็จะแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงต่อผู้เรียนในเรื่องการจัดการเรียนการสอนอันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การสอนเกิดประสิทธิภาพและมีคุณภาพ แล้วการจัดการเรียนการสอนเช่นไรที่เรียกว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายและความสำคัญของประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนไว้หลายความหมาย ดังนี้

บัณฑิต โคกโพธิ์ (2556) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ คือ เทคนิคหรือวิธีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถวัดได้จากการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ชาลินี มะปรางหวาน (2553) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หมายถึง ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ คุณลักษณะ และความสามารถของการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรมหรือเกิดจากการสอน สามารถตรวจวัดได้ และเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของผู้เรียนและคุณภาพของสอน

กำธร ธนะนิมิตร (2550) ได้สรุปความหมายของประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของครู อันจะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้อย่างครบถ้วน

แคทลียา ศรีแปลก (2544) ได้กล่าวถึง คุณภาพการศึกษา ว่าหมายถึง ผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เอื้อให้เกิดระบบกลไกการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถานศึกษา มีคุณภาพตามระดับมาตรฐานที่กำหนด

สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์ (2542) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษา ว่าหมายถึง การจัดการศึกษาให้คุณภาพตรงตามความมุ่งหมายของผู้ใช้บริการ ตรงตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยใช้กระบวนการบริหาร การศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนเกิดคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2541) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตร อันเป็นผลจากการที่หน่วยงานทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น รวมทั้งชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

มัทนา ปันม่วง (2536, หน้า 10) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอนหมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม ตลอดจนสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2536, หน้า 4) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพ ว่าไม่ได้มีความหมายเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ลักษณะของครู-อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และการจัดการศึกษาที่ยั่งยืนนั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง คือ ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ปลูกปั้นและสร้างนิสัยของเยาวชน ปัจจุบันแม้ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจะมีมาก แต่ครูยังมีบทบาทสำคัญในการอบรมสร้างนิสัย ที่ไม่มีเทคโนโลยีใด ๆ มาแทนได้ สอดคล้องกับ

แนวคิดของ อารมณฺ์ ใจเที่ยง (2540, หน้า 19) ที่เห็นว่า การสอนเป็นการตั้งใจกระทำให้เกิด การเรียนรู้ การสอนที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้ มีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียน อย่างมีความหมายมีคุณค่า เป็นการประหยัดเวลาและป้องกันการสูญเปล่า ดังนั้นผู้สอนจึงควร มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งใน ความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบ หลักการ สอน หลักการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติ ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

หทัยชนก แซ่เย้า (2560, หน้า 3) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ของครูเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การศึกษา ถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูจึงเป็นสิ่ง ที่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญ

พลลัสนท์ โพธิ์ศรีทอง (2556, หน้า 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญเพราะเป็นการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ของหลักสูตร การประยุกต์จิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลเพื่อวัดความสามารถ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ทิตินา แชนณี (2555, หน้า 120) กล่าวว่า การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพเป็นขั้นที่ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความเหมาะสม กับผู้เรียนรวมทั้งประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริง

จากคำกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการสอนหรือประสิทธิภาพการสอน นั้น เกี่ยวข้องกับความสามารถของครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหรือดำเนินการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านร่างกาย สมอง อารมณฺ์ และสังคม เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ตลอดจนจนสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จที่ คงทนถาวรและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันถือเป็นคุณภาพการสอนของครูผู้สอนที่เป็นไปตาม เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ และเป็นไปตามค่าเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ นอกจาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน แล้ว ยังทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนด้วย

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ตั้งอยู่เลขที่ 1126 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยท้องที่ 27 เขต ได้แก่ บางรัก วัฒนา สาทร พระโขนง บางนา คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา ดินแดง ห้วยขวาง จตุจักร ลาดพร้าว บางเขน สายไหม บึงกุ่ม บางกะปิ วังทองหลาง ดอนเมือง หลักสี่ ลาดกระบัง สะพานสูง คันนายาว มีนบุรี คลองสามวา หนองจอก ประเวศ และสวนหลวง มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 52 แห่ง โดยจำแนกตามขนาด ได้ดังนี้ 1) ขนาดเล็ก (1-499 คน) จำนวน 2 โรงเรียน 2) ขนาดกลาง (500-1,499 คน) จำนวน 8 โรงเรียน 3) ขนาดใหญ่ (1,500-2,499 คน) จำนวน 18 โรงเรียน และ 4) ขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป) จำนวน 24 โรงเรียน และแบ่งเป็นสหวิทยาเขต จำนวน 6 สหวิทยาเขต ดังนี้

1. สหวิทยาเขตวชิรบูรพา ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวรรณภูมิ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า โรงเรียนพรตพิทยพยัต โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๔ และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์

2. สหวิทยาเขตนวมินทร์ ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ฯ โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย โรงเรียนสตรีเศรษฐบุทรบำเพ็ญ และโรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม

3. สหวิทยาเขตรัชวิภา ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โรงเรียนหอวัง โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน โรงเรียนสีกัน (วัฒนารักษ์อุปถัมภ์) โรงเรียนราชวินิตบางเขน และโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา

4. สหวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม โรงเรียนวัดสุทธิวาราม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวา โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยายาคม และโรงเรียนพุทธจักรวิทยา

5. สหวิทยาเขตเบญจวิโรฒ ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนมัธยมวัดปึงทองหลาง โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนสุขุมวิทพณิชยการ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้ากรุงเทพมหานคร

6. สหวิทยาเขตทวิสินครินทร์ ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน วชิรธรรมสาธิต โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนสิรินธร โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ฯ โรงเรียนราชดำริ โรงเรียนศรีพฤฒา โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง และโรงเรียนปทุมคงคา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5,491 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 49 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 180 คน ครู 5,156 คน พนักงานราชการ 57 คน และครูอัตราจ้าง 49 คน และมีนักเรียน จำนวน 120,687 คน ประกอบด้วย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 62,197 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 58,490 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2566, หน้า 1-34) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ นโยบายและจุดเน้น จุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 – 2566 เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการขับเคลื่อนด้านนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2566, หน้า 20-34) ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการพัฒนาการศึกษา บริหารจัดการด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัย
สู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับความปลอดภัยทุกรูปแบบเพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่
3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. ยกกระดับผู้เรียนให้มีสมรรถนะและมีความเป็นเลิศตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
5. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เทาเทียม และมีคุณภาพ
6. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษา
7. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
8. เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้และปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย
2. ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยทุกรูปแบบเพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพ ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. ผู้เรียนมีสมรรถนะและมีความเป็นเลิศตามศักยภาพ สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ
5. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสความเสมอภาคบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เทาเทียมและมีคุณภาพ
6. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษา มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

7. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

9. กำกับ ติดตาม ประเมิน และสรุปรายงานผลอย่างเป็นระบบ มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ มีงานวิจัย และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาตามศักยภาพของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

นโยบายและจุดเน้น

1. ด้านความปลอดภัย เน้นให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

2. ด้านโอกาส เน้นสร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ

3. ด้านคุณภาพ เน้นพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

4. ด้านประสิทธิภาพ เน้นส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

จุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565–2566

1. สร้างความตระหนักให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงและเสริมสร้างแนวทางป้องกันและดูแลความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

2. เสริมสร้างวินัยและความรับผิดชอบต่องานของตนเอง สังคม และประเทศชาติ ให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมอย่างหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ให้มีประสิทธิภาพ

4. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการมีงานทำหรือประกอบอาชีพ ตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน

5. ยกระดับคุณภาพการศึกษา ภายใต้การขับเคลื่อน “ศูนย์กลางการศึกษา ที่มีคุณภาพของประเทศ” (Quality Education Center)

เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. คุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นทางด้านวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสุขภาพกาย และจิตที่ดี

2. คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ มีทักษะการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่หลากหลาย และมีทักษะด้านภาษาและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3. คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการและการตัดสินใจ มีการสร้างบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งมีห้องเรียนคุณภาพ และมีสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย

4. คุณภาพเครือข่ายร่วมพัฒนาการศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับสหวิทยาเขต ระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. คุณภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีการบริหารจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และบูรณาการกับการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อสังคมออนไลน์

การขับเคลื่อนด้านนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัด นำนโยบายและจุดเน้น เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนตามแนวทาง “สพฐ.วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” และ “ศูนย์กลางการศึกษาที่มีคุณภาพของประเทศ” (Quality Education Center)

2. ให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการขับเคลื่อนนโยบาย และจุดเน้นสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในรูปแบบงานวิจัยเป็นฐาน อย่างมีคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนไว้อย่างน่าสนใจ และหลากหลาย ดังนี้

1. งานวิจัยภายในประเทศ

ชีนา ฮอดจ์สัน, มะลิวัลย์ โยธารักษ์ และวันฉัตร ทิพย์มาศ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน และด้านครอบครัว ตามลำดับ

จิรดา เอื้อศิริวัฒน์นะชัย (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการสอน ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย พบว่า การสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากยังมี ข้อจำกัดในเรื่องของตัวครูผู้สอน ผู้เรียน และระบบบริหารจัดการ โดยจะเห็นว่าปัจจัยด้าน ครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านระบบบริหารจัดการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของการสอนภาษาอังกฤษ

แสงเดือน บุญแย้ม และกิติพงษ์ สื่อนาม (2561) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีตัวแปร 8 ตัว ได้แก่ 1) ความถนัดทางภาษา 2) ความรู้พื้นฐานเดิม 3) เจตคติต่อภาษาอังกฤษ 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ความตั้งใจเรียน 6) อึดทนโน้ตค้นเกี่ยวกับ ตนเอง 7) คุณภาพการสอนของครู และ 8) ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

ณัฐธิดา สีสืบวงษ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครู และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านนักเรียน ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอันเป็น ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ภัทราวรรณ ชาลันทียะ และสมเกียรติ ทานอก (2560) ได้ศึกษาระดับประสิทธิภาพ การสอนและปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชา ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีทั้งหมด 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) บุคลิกภาพของครู 2) ความสามารถ ทางวิชาการของครู 3) เจตคติต่ออาชีพครู 4) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 5) สมรรถภาพในการ ใช้สื่อการสอน 6) ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และ 7) บรรยากาศในชั้นเรียน

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และนรินทร์ สังข์รักษา (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อบริการรับการเข้า สู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลและมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน
2. ปัจจัยด้านตัวครูผู้สอน
3. ปัจจัยด้านครอบครัว
4. ปัจจัยด้านโรงเรียน

ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการ อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น มี 5 ตัวแปร ดังนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปร ที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเมโนภาพแห่งตน และตัวแปรที่มีอิทธิพล ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

ธรร สุนทรายุทธ, ไพรัตน์ วงษ์นาม และนคร เหมนาถ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครู 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 3) ปัจจัยด้านหลักสูตร 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน 5) ปัจจัยด้านเพื่อน 6) ปัจจัยด้านครอบครัว และ 7) ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ และปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการสอน สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าว โดยเฉพาะปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหาร

ศุภชัย สว่างภพ, ประวิตร เอราวรรณ และไพบุลย์ บุญไชย (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัจจัยด้านครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้ดังต่อไปนี้ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ความสามารถด้านวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติของครูต่ออาชีพครู บุคลิกภาพของครู เจตคติของครูต่อนักเรียน และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

นุรหัมมะ หะยีกาเล็ง (2554) ได้ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน คือ ลักษณะของห้องเรียนในบางโรงเรียน ไม่เหมาะกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในการฝึกปากเปล่าของนักเรียน เพราะเสียงไปรบกวนห้องใกล้เคียง และขณะเดียวกันในขณะที่นักเรียนต้องการสมาธิในการอ่านในใจ ก็จะมีเสียงจากห้องอื่นรบกวนเช่นกัน ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษไม่ดีเท่าที่ควร โรงเรียนบางแห่งขาดห้องสมุด และหนังสือประกอบอื่น ๆ ทางภาษาอังกฤษที่จะช่วยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งจะช่วยนักเรียนในการเรียนภาษาได้อย่างมาก และยังขาดอุปกรณ์การสอนอื่นที่จะทดแทนห้องปฏิบัติการทางภาษาได้ เช่น เทป แผ่นเสียง เป็นต้น ทำให้นักเรียนขาดโอกาสที่จะได้ฝึกหัดทักษะการฟังและการพูด อันเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนภาษาอังกฤษ โรงเรียนบางแห่งไม่มีครูภาษาต่างประเทศ ที่นักเรียนจะได้มีโอกาสฝึกฝนภาษาจากเจ้าของภาษาโดยตรง ผู้บริหารในบางโรงเรียนยังไม่เข้าใจหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษดี มุ่งจะให้ครูสอนเพื่อให้นักเรียนสอบผ่านวิชานี้แต่เพียงอย่างเดียว และในบางโรงเรียน ผู้บริหารไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษา เห็นว่าเป็นการสิ้นเปลืองและเปล่าประโยชน์อันเป็นสาเหตุให้ครูที่ถอย หมดกำลังใจในการทำงาน

วัชรา หมดป๋องตัว (2545) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนหญิงมีปัญหามากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุบล แคล้วกลาง (2540) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหา ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ความพอเพียงของเอกสารประกอบหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เช่น คู่มือครูและหนังสืออ่านประกอบ 2) ด้านวิธีสอน สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ภารกิจการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 3) ด้านสื่อการสอน สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ คือ งบประมาณที่ได้รับในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และ 4) ด้านการวัดประเมินผล สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ คือ มาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผล

พูนสุข จันทศิลป์ และธนาภรณ์ พันทิว (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดโรงเรียนในเขตตำบลท่าม่วงและตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการในการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การประยุกต์เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางเพื่อสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารยังขาดประสิทธิภาพ 2) การขาดสมรรถนะทางการสอนภาษาอังกฤษของครูที่มีคุณวุฒิไม่ตรงสาขา 3) ภาระงานสอนที่มากเกินไป 4) การขาดทักษะการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 5) ความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาของหนังสือเรียนที่ผ่านการรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการในแต่ละระดับชั้น 6) มีข้อจำกัดในการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ 7) การขาดการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอน โดยผลการประเมินความคิดเห็นของครูต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สุภัทธานา เจริญวัลย์ (2540) ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนมากกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกัน มีทัศนคติโดยรวมแตกต่างกันในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครูผู้สอนและด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

นาซีร์, ฟารูก และนาร์กีส (Nasir Ahmad, Farooq Nawaz Khan and Nargis Munir, 2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครูในโรงเรียนรัฐบาลในต่างจังหวัดไม่มีคุณภาพเพียงพอและไม่มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นเรียนในระบบโรงเรียนทั้งสองประเภทแออัดเกินไป และโรงเรียนรัฐบาลส่วนภูมิภาคและรัฐบาลกลางขาดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์สำหรับการสอนภาษาอังกฤษ

อดูวา (Aduwa, 2006) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไนจีเรีย พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษมักไม่ใช้เทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัยและเทคนิคการสอนที่หลากหลายในบทเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนเรียนรู้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เลวร้ายซึ่งมักจะมีอันตราย อยู่ในพื้นที่แออัด และมีเสียงดัง

ยูน (Eun, 2002) ได้ศึกษาอำนาจและความรู้ความสามารถของครูในการปรับใช้วิธีสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบท โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ผู้วิจัยมุ่งสำรวจสิ่งที่สัมพันธ์กับเหตุผลที่ต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอนในปัจจุบัน โดยเฉพาะการสอนตามแนวสื่อสารซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง นอกจากนั้น ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจเพื่อเสริมพลังอำนาจให้กับครูวิชาชีพ ได้ตระหนักถึงการสร้างพลังอำนาจของตนเองในการดัดแปลงวิธีสอนที่รับมาจากประเทศเจ้าของภาษาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง การศึกษานี้พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ซึ่งการที่ครูผู้สอนจะสามารถปฏิบัติการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้นั้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวครูผู้สอน วิธีการสอน สื่อเทคนิคการสอนต่าง ๆ

บรรยากาศ สภาพแวดล้อมและปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ การสอนของครูประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ 1) การเตรียมการสอนของครู 2) การใช้สื่อ การสอนของครู 3) การวัดและประเมินผลของครู 4) บรรยากาศในการเรียนการสอน 5) การ ให้การเสริมแรงแก่นักเรียน 6) ความสัมพันธ์ครูและนักเรียน 7) ประสบการณ์ในการสอน ของครู 8) บุคลิกภาพของครูผู้สอน 9) เจตคติต่อการสอน 10) ความสัมพันธ์ระหว่างครูภายใน โรงเรียน 11) สภาพเศรษฐกิจของครู และ 12) ขวัญและกำลังใจของครู

ซาอิต (Zaid, 1994) ได้ศึกษาระบบการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยการสำรวจทั้งวิธีสอน การเตรียมครูและตำราเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับบุคคล 3 กลุ่ม คือข้าราชการที่สอนภาษาอังกฤษ คีษานีเทศก์ ที่ดูแลการสอนภาษาอังกฤษ และคีษานีเทศก์จากส่วนการศึกษาส่วนภูมิภาคและการสังเกต การปฏิบัติการสอนจริง ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าตำราเรียนภาษาอังกฤษยังมีความเหมาะสมและใช้ได้ในการสอนภาษา ถึงแม้ว่าจะมีบางส่วนที่ต้องปรับปรุงก็ตาม แต่ต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิธีสอนหรือใช้วิธีสอนใหม่ที่ดีกว่าเพื่อส่งเสริมให้การเรียน การสอนภาษาอังกฤษดีขึ้น และลดรายวิชาด้านวรรณคดีลง

จากการนำเสนอวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษ นั้น มักเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน กระบวนการสอน เทคนิคและ วิธีการสอน การวัดและประเมินผล คุณลักษณะบุคลิกภาพของผู้สอนภาษาในด้านต่าง ๆ รวมถึงปัญหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นล้วน เกี่ยวพันกับสถานศึกษา ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะศึกษาว่ามีปัจจัย หลัก ๆ ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและครูในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และเป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูไทยที่ทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบวัดตัวแปร 4 ตัวแปร แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert Rating Scales) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนด (Checklist) ข้อมูลทั่วไปที่ถามคือ เพศ ระดับการศึกษา และอายุงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดตัวแปรสำคัญในงานวิจัยทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยด้าน บทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน และด้าน คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ โดยแต่ละตัวแปรมีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด มีจำนวน 48 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรวัดของลิเคอร์ท ดังนี้

ระดับ 5 แปลความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 แปลความว่า เห็นด้วยมาก

ระดับ 3 แปลความว่า เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 แปลความว่า เห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 แปลความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะสร้างเครื่องมือวัด และสร้างนิยามปฏิบัติการ
2. ทำร่างเครื่องมือตามขอบข่ายและเนื้อหาการวิจัย มีนิยามปฏิบัติการและผังตัวแปร
3. นำเครื่องมือฉบับร่าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบรายละเอียด ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาสาระและภาษาที่ใช้
4. ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ
5. นำเครื่องมือฉบับร่างที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าแบบอิสระ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พร้อมนิยาม ผังตัวแปร และแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อความถูกต้องสอดคล้อง และเหมาะสมกับตัวแปรที่จะศึกษา
6. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยคัดเลือกและคงไว้เฉพาะข้อที่ผ่านเกณฑ์ ($IOC > .50$) และอยู่ในโครงสร้างตามนิยามของตัวแปร
7. สร้างเครื่องมือซึ่งมีลักษณะเป็นแบบวัดตัวแปร 4 ตัวแปร แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert Rating Scales) คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และ เห็นด้วยน้อยที่สุด
8. นำเครื่องมือที่ได้ เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมงานค้นคว้าแบบอิสระ เพื่อพิจารณา

9. นำเครื่องมือ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ยอมรับได้ และน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลาและงบประมาณ

10. นำผลการทดลองใช้เครื่องมือ มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์คุณภาพ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ได้ดังนี้

10.1 ค่าอำนาจจำแนก พิจารณาโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ระหว่างรายชื่อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) พบว่า แบบวัดตัวแปรปัจจัยด้านครู มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่อ อยู่ระหว่าง 0.461–0.947 ปัจจัยด้านนักเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่อ อยู่ระหว่าง 0.780–0.970 และปัจจัยด้านโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่อ อยู่ระหว่าง 0.577–0.943 ส่วนด้านคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่อ อยู่ระหว่าง 0.798–0.922

10.2 ค่าความเชื่อมั่น พิจารณาโดยนำแบบวัดตัวแปรที่มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่อกที่ยอมรับได้ มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (Cronbach, 1990, p. 202) พบว่า แบบวัดตัวแปรปัจจัยด้านครู มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.940 ปัจจัยด้านนักเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982 และปัจจัยด้านโรงเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.956 ส่วนด้านคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976

11. นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ไปใช้การวิจัยตามขั้นตอนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เป็นต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสมาชิกที่สุ่มได้ เพื่อประสานงานขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 226 ฉบับ ถึงครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนของแต่ละข้อคำถามแล้วบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล เป็นเครื่องมือในการคำนวณ แล้วใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย โดยมีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีพิจารณาค่า Item–Total Correlation
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลผล (Likert, 1971 : 175–176 ; อ้างอิงในบุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 108) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า เห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า เห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r_{xy}) (The Pearson Product–Moment Correlation Coefficient) ซึ่งมีการแปลผลในกรณีที่มีค่า (r_{xy}) (วิญญา วิศาลาภรณ์, 2543) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1.00 มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 ถึง 0.99 มีค่าความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 ถึง 0.70 มีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 ถึง 0.40 มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 ถึง 0.20 มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด

4. วิเคราะห์อิทธิพลและสร้างสมการพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Multiple Linear Regression Analysis; Enter Regression)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นหลักในวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมี รายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจหาคูณ
R ² _{adj}	แทน	ค่า R ² ที่ปรับแก้แล้ว
α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Coefficient Alpha)
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE _b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
SE _{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์
X ₁	แทน	ปัจจัยด้านบทบาทของครู
X ₂	แทน	ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน
X ₃	แทน	ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน
Y ₁	แทน	คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนคะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลและสร้างสมการพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ ผลดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	n = 226	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	80	35.40
2) หญิง	146	64.60
รวม	226	100

ตาราง 1 (ต่อ)

2. ระดับการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	144	63.72
2) สูงกว่าปริญญาตรี	82	36.28
รวม	226	100
3. อายุงาน		
1) น้อยกว่า 3 ปี	21	9.29
2) ระหว่าง 3 - 5 ปี	94	41.59
3) ระหว่าง 5 - 10 ปี	85	37.61
4) มากกว่า 10 ปี	26	11.51
รวม	226	100

จากตารางที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 และเพศหญิง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 63.72 และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 36.28

จำแนกตามอายุงาน พบว่า อายุงานน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.29 อายุงานระหว่าง 3 - 5 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 41.59 อายุงานระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61 และอายุงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.51

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลดังตารางที่ 2 - 6

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ที่	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ	n = 226		ระดับบทบาท	
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ปัจจัยด้านบทบาทของครู	4.81	0.35	มากที่สุด	3
2.	ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน	4.82	0.37	มากที่สุด	2
3.	ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน	4.83	0.36	มากที่สุด	1
	รวม	4.82	0.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน โดยแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของครู ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านบทบาท
ของครูที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม
และรายข้อ

ที่	ปัจจัยด้านบทบาทของครู ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับบทบาท	
				ระดับ	อันดับ
1.	ครูจบปริญญาในสาขาที่ตรงและเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2.	ครูมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ	4.81	0.39	มากที่สุด	6
3.	ครูมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.85	0.37	มากที่สุด	4

ตาราง 3 (ต่อ)

4.	ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา วิชาภาษาอังกฤษ	4.82	0.38	มากที่สุด	5
5.	ครูสอนโดยใช้คำถามนำ เพื่อให้นักเรียนรู้จัก การคิดค้นหาคำตอบ	4.80	0.40	มากที่สุด	7
6.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning)	4.98	0.13	มากที่สุด	2
7.	ครูใช้สื่อที่ทันสมัย ประกอบการสอน ภาษาอังกฤษเป็นประจำ	4.63	0.48	มากที่สุด	12
8.	ครูกล่าวคำชมนักเรียนเป็นภาษาอังกฤษ อยู่เสมอ	4.67	0.47	มากที่สุด	11
9.	ครูมีความเชื่อว่านักเรียนจะดีได้เพราะมีครูดี	4.95	0.22	มากที่สุด	3
10.	ครูมีความสุขทุกครั้งกับการเตรียมการสอน ภาษาอังกฤษ	4.71	0.45	มากที่สุด	10
11.	ครูมีกำลังใจในการสอนและภูมิใจในความ เป็นครูเสมอ	4.75	0.43	มากที่สุด	9
12.	ครูเอาใจใส่ต่อการตอบคำถามของนักเรียน ทุกคนเสมอ	4.76	0.44	มากที่สุด	8
รวม		4.81	0.35	มากที่สุด	4.81

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของครูที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$) และมีรายชื่อที่มากที่สุดคือ ครูจบปริญญาในสาขาที่ตรงและเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 5.00$) รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) ($\bar{x} = 4.98$) และครูมีความเชื่อว่านักเรียนจะดีได้เพราะมีครูดี ($\bar{x} = 4.95$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านบทบาท
ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
โดยรวมและรายข้อ

ที่	ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษ	ระดับบทบาท			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ	4.97	0.16	มากที่สุด	1
2.	นักเรียนตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อการ มีงานทำที่ดีในอนาคต	4.82	0.40	มากที่สุด	6
3.	นักเรียนชอบฟังเพลงภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง	4.74	0.48	มากที่สุด	10
4.	นักเรียนพูดถึงข้อดีของภาษาอังกฤษอยู่เสมอ	4.72	0.45	มากที่สุด	11
5.	นักเรียนยกมือถามคำถามในชั้นเรียนเสมอ เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน	4.77	0.43	มากที่สุด	8
6.	นักเรียนพยายามจดบันทึกการเรียนรู้อะไร ในชั้นเรียน	4.75	0.43	มากที่สุด	9
7.	นักเรียนชื่นชมการดูภาพยนตร์พากย์ ภาษาอังกฤษ	4.67	0.47	มากที่สุด	12
8.	นักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นอย่างดี	4.96	0.21	มากที่สุด	2
9.	ผู้ปกครองมักถามเกี่ยวกับคะแนนวิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียน	4.95	0.22	มากที่สุด	3
10.	ผู้ปกครองนิยมให้นักเรียนได้เรียนพิเศษวิชา ภาษาอังกฤษ	4.81	0.39	มากที่สุด	7
11.	ผู้ปกครองช่วยอธิบายการบ้านวิชา ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน	4.85	0.36	มากที่สุด	4
12.	ผู้ปกครองให้รางวัลกับนักเรียนที่มีผล การเรียนภาษาอังกฤษที่ดี	4.83	0.38	มากที่สุด	5
รวม		4.82	0.37	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$) และมีรายชื่อที่มากที่สุดคือ นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 4.97$) รองลงมาคือ นักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.96$) และผู้ปกครองมักถามเกี่ยวกับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ($\bar{x} = 4.95$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายชื่อ

ที่	ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ	$\bar{X}$	ระดับบทบาท		
			S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษ จำนวนมาก	4.98	0.15	มากที่สุด	1
2.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกกระตักชั้นในการสอนภาษาอังกฤษ	4.87	0.34	มากที่สุด	4
3.	ผู้บริหารช่วยให้ครูได้รู้จักกับนักเรียนมากขึ้น	4.73	0.44	มากที่สุด	11
4.	ผู้บริหารโยกย้ายเปลี่ยนแปลงครูสอนภาษาอังกฤษอยู่บ่อยๆ	4.78	0.42	มากที่สุด	8
5.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษในห้องปฏิบัติการทางภาษา	4.82	0.40	มากที่สุด	6
6.	โรงเรียนมีโครงการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของนักเรียน	4.96	0.20	มากที่สุด	2
7.	โรงเรียนจัดบอร์ดให้ความรู้เป็นภาษาอังกฤษ (ป้ายนิเทศ) เพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของนักเรียนอยู่เสมอ	4.75	0.45	มากที่สุด	10

ตาราง 5 (ต่อ)

8.	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทัศนศึกษาเกี่ยวกับ ภาษาอังกฤษ	4.72	0.46	มากที่สุด	12
9.	ผู้บริหารปรับขึ้นเงินเดือนให้ครูอย่างเป็นธรรม ตามศักยภาพของครู	4.95	0.22	มากที่สุด	3
10.	ผู้บริหารกล่าวคำชื่นชมเมื่อครูสอน ได้บรรลุตามหลักสูตร	4.77	0.42	มากที่สุด	9
11.	ผู้บริหารพาคณะครูไปศึกษาดูงาน นอกสถานที่ ตามโอกาสสมควร	4.86	0.35	มากที่สุด	5
12.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีสุขภาพและบุคลิกภาพ ที่ดี	4.79	0.41	มากที่สุด	7
รวม		4.83	0.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$) และมีรายชื่อที่มากที่สุดคือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษ จำนวนมาก ($\bar{x} = 4.98$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีโครงการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของนักเรียน ($\bar{x} = 4.96$) และผู้บริหารปรับขึ้นเงินเดือนให้ครูอย่างเป็นธรรมตามศักยภาพของครู ($\bar{x} = 4.95$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายชื่อ

ที่	คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับคุณภาพ			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด	1

ตาราง 6 (ต่อ)

2.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนสะท้อนถึงการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	4.84	0.36	มากที่สุด	5
3.	นักเรียนมีทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น	4.73	0.46	มากที่สุด	11
4.	นักเรียนกล้าพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น	4.72	0.46	มากที่สุด	12
5.	พัฒนาการทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น	4.85	0.35	มากที่สุด	4
6.	เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนบรรลุตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด	10
7.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่สถาน ศึกษากำหนด	4.97	0.17	มากที่สุด	2
8.	นักเรียนจบการศึกษาได้ตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	4.80	0.50	มากที่สุด	8
9.	ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด สะท้อนถึงคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของครู	4.82	0.39	มากที่สุด	7
10.	การบรรลุค่าเป้าหมายของสถานศึกษา สะท้อนถึงความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน	4.78	0.41	มากที่สุด	9
11.	ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีความสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน	4.91	0.28	มากที่สุด	3
12.	เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน สะท้อนถึงคุณภาพการ สอนภาษาอังกฤษของครู	4.83	0.38	มากที่สุด	6
รวม		4.84	0.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.84$) และมีรายชื่อที่มากที่สุดคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น ($\bar{x} = 5.00$ รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{x} = 4.97$) และค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดมีความสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ($\bar{x} = 4.91$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลดังตารางที่ 7

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) แบบเพียร์สัน ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยแยกเป็นรายด้าน

ตัวแปรที่ศึกษา	Y ₁	X ₁	X ₂	X ₃
Y ₁	1.000			
X ₁	.802**	1.000		
X ₂	.905**	.831**	1.000	
X ₃	.920**	.724**	.892**	1.000

หมายเหตุ : **. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สันระหว่างปัจจัย (X₁, X₂, X₃) กับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ (Y₁) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีค่าอยู่ระหว่าง .802 ถึง .920 ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์สูง หมายถึงตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลและสร้างสมการพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลดังตารางที่ 8

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมดของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.945a	.893	.891	.06925

จากตารางที่ 8 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว (ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน) มีอิทธิพลส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับสูง คือ .945 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายความผันแปรของระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ร้อยละ 89.3 ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .891

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	.153	.111		1.376	.170
	X1	.191	.039	.193	4.871	.000
	X2	.231	.059	.235	3.893	.000
	X3	.549	.047	.570	11.707	.000

หมายเหตุ : R = .945, R Square = .893, Adjusted R Square = .891, SE_{est} = .06925

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์รายด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน (X3) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน (X2) และปัจจัยด้านบทบาทของครู(X1) ตามลำดับ และสามารถเขียนสมการพยากรณ์คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ตามลำดับ ดังนี้ $\hat{Y} = 0.153 + 0.191(X1) + 0.231(X2) + 0.549(X3)$ และ $\hat{Z} = 0.193(X1) + 0.235(X2) + 0.570(X3)$

บทที่ 5

บทสรุป

ในบทนี้เป็นการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยพร้อมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะของผู้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

3. ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของครู ตามลำดับ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูงซึ่งร่วมกันทำนายคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ร้อยละ 89.30 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้ $\hat{Y} = 0.153 + 0.191(X1) + 0.231(X2) + 0.549(X3)$ และ $\hat{Z} = 0.193(X1) + 0.235(X2) + 0.570(X3)$

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนอยู่ในอันดับมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของครู ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านบทบาทของครู ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ๆ ใน 3 อันดับแรกคือ ครูจบปริญญาในสาขาที่ตรงและเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก และครูมีความเชื่อว่านักเรียนจะดีได้เพราะมีครูดี ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เรียนโดยตรง กล่าวคือ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ลงสู่ตัวผู้เรียน และเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์ด้านการเรียนให้แก่ผู้เรียน จึงต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษ และมีความรอบรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนที่มีอยู่นอกห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ โดยวิธีการดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเรียนของผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และนรินทร์ สังข์รักษา (2558) ที่พบว่า ปัจจัยด้านตัวครูผู้สอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน ที่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ประภารัตน์ ธิติศุภกุล และคณะ (2559) ที่เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ คือ ปัจจัยระดับครู อันได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ จาโคโบวิทส์ (Jakobovits, 1971) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองและได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีปัจจัยทางการสอนอันประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครูซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาและการสอนของครู โอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งรวมถึงเวลาที่ผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และเกณฑ์การประเมินผลซึ่งอาจประเมินได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ๆ ใน 3 อันดับแรกคือ นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ นักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นอย่างดี และผู้ปกครองมักถามเกี่ยวกับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า นักเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องเรียนรู้และรับ การประเมิน ไม่ว่าจะเป็นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งใน สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนควรมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ดังนั้น นักเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับการเรียน ตั้งใจเล่าเรียน รู้คุณค่าของการเรียน รู้ว่า เรียนเพื่ออนาคตตัวเอง รู้คุณค่าของแต่ละบทเรียน รู้ว่าตนเองบรรลุเป้าหมายแค่ไหน รู้จัก การวัดผล รู้จักประเมินตนเอง และปรับปรุงการเรียนรู้ ตลอดจนต้องได้รับการสนับสนุน การดูแล และการเอาใจใส่จากผู้ปกครองเพื่อประโยชน์ทางการเรียนรู้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชนิดา ยอดสาลี และกาญจนา บุญส่ง (2560) ที่พบว่า ปัจจัยด้านนักเรียน เป็นปัจจัยในระดับสูงที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 และสอดคล้องกับ แนวคิดของ ประภารัตน์ ธิติศุภกุล และคณะ (2559) ที่เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการจัด การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ คือ ปัจจัยระดับนักเรียน อันได้แก่ เจตคติต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ๆ ใน 3 อันดับแรกคือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษจำนวนมาก รองลงมาคือ โรงเรียน มีโครงการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของนักเรียน และผู้บริหาร ปรับขึ้นเงินเดือนให้ครูอย่างเป็นธรรมตามศักยภาพของครู ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า โรงเรียน จัดเป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน กล่าวคือ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับผู้เรียน หากโรงเรียนได้รับการพัฒนา ผู้บริหารมีการกำหนด ให้ครูมีชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษในปริมาณที่เหมาะสม และครูได้รับการดูแล อย่างยุติธรรมตามความเหมาะสมและสมควรจากผู้บริหารแล้ว ก็เชื่อว่าโรงเรียนนั้น ๆ จะมี พลังและสามารถพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ไว้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำผึ้ง จันทะสิงห์ (2560) ที่เห็นว่า โรงเรียนนำโดยผู้บริหาร ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ โดยมีการจัดการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ และสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองโดยการไป อบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาภาษาอังกฤษ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ชวนชม ชินะตั้งกูร, ศิริชัย ชินะตั้งกูร และสมใจ เดชบำรุง (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของบุคลากรการศึกษา สังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความพึงพอใจในงาน และด้านความพึงพอใจในชีวิต อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ จันท์ตรี แยมเดช และปริญญา หุ่นโพธิ์ (2561) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสร้างความสุขในการทำงานของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และได้สรุปไว้ว่า ความสุขในการปฏิบัติงาน คือ การได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเอง การมีความก้าวหน้าในการทำงาน การมีสวัสดิการและมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี การมีปริมาณงานที่เหมาะสม และการได้รับมอบหมายงานที่มีคุณค่า

ด้านคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีรายชื่อที่มากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด และค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดมีความสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถดูได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันเป็นผลงานหลักของครูซึ่งมีหน้าที่หลักคือการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น เกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หากโรงเรียนมีความพร้อมด้านทรัพยากรต่าง ๆ คณะครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และนักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของการสอน และจากผลการศึกษาจะเห็นได้ชัดว่า คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการเกื้อหนุนกันของปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน กล่าวคือ แม้โรงเรียนจะมีนักเรียนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถสักเพียงใด แต่หากโรงเรียนซึ่งนำโดยผู้บริหาร ปล่อยปละละเลย ขาดการกำกับติดตามควบคุมดูแล หรือไม่ทำหน้าที่ตามบทบาทอย่างเต็มกำลังความสามารถ คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษที่ดีย่อมไม่เกิดขึ้นเป็นแน่ ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องหรือผู้บริหารการศึกษา จึงต้องกำกับให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมามากมายเรื่อง ที่พบว่า คุณภาพการสอนหรือประสิทธิภาพ

การสอนนั้นเกี่ยวข้องกับความสามารถของครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหรือดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคมเป็นไปในทางที่ดีขึ้น ตลอดจนสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จ หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ หรือเป็นไปตามค่าเป้าหมายในการพัฒนาที่สถานศึกษากำหนด เช่น งานวิจัยของ พูนสุข จันทศิลป์ และ ธารภรณ์ พันทวี (2563)

2. ปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ปัจจัยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ปัจจัย สามารถอธิบายตัวแปรตาม (คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ) ได้สูงมาก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ มีค่าอยู่ระหว่าง .802 ถึง .920 ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์สูง อภิปรายได้ว่า หากผู้ที่เกี่ยวข้องมีการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนได้มาก คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษก็จะสูงตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำผึ้ง จันทะสิงห์ (2560) ที่พบว่า ปัจจัยด้านตัวนักเรียน และด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับแนวคิดของ บุศรา เต็มลักษณ์ (2558) ที่เห็นว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนและด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของครู ตามลำดับ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูงซึ่งร่วมกันทำนายคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ร้อยละ 89.30 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้
$$\hat{Y} = 0.153 + 0.191(X1) + 0.231(X2) + 0.549(X3)$$
 และ
$$\hat{Z} = 0.193(X1) + 0.235(X2) + 0.570(X3)$$

สรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระ 3 ตัว มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับสูง คือ .945 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายความผันแปรของระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ได้ร้อยละ 89.3 ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .891 โดยค่าสัมประสิทธิ์

การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์รายด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของครู ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า หากผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกปัจจัย ที่มีอิทธิพลและร่วมกันทำนายคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ ก็สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ลวงสวาส (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประมงฯ เขต 1 และพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มี 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านผู้ปกครอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณร้อยละ 69.40 ($R = 0.694$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 48.10 ($R^2 = 0.481$) เช่นเดียวกับ กนกภรณ์ เทลินทโชติ (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านบุคลากรทางการศึกษา และปัจจัยด้านโรงเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรผันของอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 50.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชนิษฐา บุญภักดี (2552) ที่พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพของการสอน กล่าวคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีที่สุดและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยด้านนักเรียน อันได้แก่ เจตคติต่อการเรียนและพฤติกรรมการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ชันทอง (2562) ที่พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้บริหารของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) ที่พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของครู อันได้แก่ พฤติกรรมในการสอนของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายและกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งพัฒนาปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่ผลวิจัยครั้งนี้ชี้ว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญสุดที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของครู โดยมีประเด็นใน 3 ลำดับแรกที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ นั่นคือ การกำหนดให้ครูมีชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษในปริมาณที่เหมาะสม การจัดให้มีโครงการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของนักเรียน และการปรับขึ้นเงินเดือนอย่างเป็นธรรมตามศักยภาพของครู

2. ครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของตน โดยคำนึงถึงค่าเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. นักเรียนและผู้ปกครอง ควรพิจารณาเพิ่มความเข้าใจใส่ต่อคุณภาพการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน และหมั่นกระตุ้นผู้เรียนด้วยการถามคำถามเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษา ตรวจสอบ และยืนยันเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบเชิงลึกที่สำคัญ ๆ ของปัจจัยด้านบทบาทของครู ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนหรือเน้นสถานการณ์เป็นสำคัญกับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ

3. ควรมีการวิจัยเพื่อหากกลยุทธ์การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้สอดคล้องตามค่าเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กนกภรณ์ เทลินทโชติ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กษมา วรวรธน ฌ อยุธยา. (2536). บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กำธร ณะนิมิตร. (2550). การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวัดผลและวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ปัตตานี.
- กุลิศรา จิตรชญาวนิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐา บุญภักดี. (2552). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.
- แคทลียา ศรีแปลก. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จันทร์ตรี แยมเดช และปริญญา หุ่นโพธิ์. (2561). การให้ความหมายและการสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของพนักงานสายปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยของรัฐบาลแห่งหนึ่งในพื้นที่เขตปริมณฑล. วารสาร **Veridian E-Journal**, 11(3), 3540-3555.
- จิรดา เอื้อศิริวัฒนะชัย. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 3(1), 79-89.
- ชนิดา ยอดสาลี และกาญจนา บุญสง. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1), 1208-1221.
- ชวนชม ชินะตั้งกูร, ศิริชัย ชินะตั้งกูร และสมใจ เดชบารุง. (2560). ความสุขในการทำงานของบุคลากรการศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(2), 26-38.

- ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์. (2557). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารวิชาการ มทร.สุวรรณภูมิ, 2(2), 183-191.
- ชีนา ฮอดจัสสัน, มะลิวัลย์ โยธารักษ์ และวันฉัตร ทิพย์มาศ. (2564). ปัจจัยการบริหารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 8(2), 165-176.
- ณัฐธิดา สีสืบวงษ์. (2560). การศึกษาปัจจัยทางการบริหารและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ดวงดา ลักคุณะประสิทธิ์. (2545). การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ทิพย์วัลย์ มาแสง. (2532). การสอนภาษาอังกฤษสำหรับคนไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ทิพย์อักษร.
- ทิตนา แชมณี. (2542). การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: เอิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- ทิตนา แชมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และนรินทร์ สังข์รักษา. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสาร **Veridian E-Journal**, 8(2), 493-505.
- ดร. สุนทรายุทธ, ไพรัตน์ วงษ์นาม และนคร เหมนาค. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธารินี มะปรางหวาน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). ปาฐกถาเรื่อง **Education Reform & Entrance 4.0**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2560, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2016/>
- ธูปทอง กว่างสวัสดิ์. (2549). คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดียนตุลา.
- น้ำผึ้ง จันทะสิงห์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นุรหะมะ ะหะยีกาเล็ง. (2554). การเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน

- โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนราธิวาส. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา. บัณฑิต โดโกโพธิ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุศรา เต็มลักขมี. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วารสารวิทยบริการ, 26(3), 26-35.
- ประภารัตน์ ธิติศุภกุล, สมชาย เทพแสง, สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ และจันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์. (2559). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร., 4(2), 245-259.
- พลรัตน์ โพธิ์ศรีทอง. (2556). ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(1), 72-86.
- พูนสุข จันทศิลป์ และธนาภรณ์ พันทวี. (2563). การยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษสังกัดโรงเรียนในเขตตำบลท่าม่วงและตำบลเกาะแก้วอำเภอเสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 14(2), 205-211.
- ภัทรารวรรณ ชาสันเทียะ และสมเกียรติ ทานอก. (2560). ระดับประสิทธิภาพการสอนและปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วารสารราชพฤกษ์, 15(2), 118-124.
- มีทนา ปันม่วง. (2536). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ระพีพรรณ สุฐาปัญญากุล และวิสาข์ จิตวิตร. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเทคนิคโดยวิธีการสอนที่เน้นภาระงานและโครงงานเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 8(1).
- เรืองศักดิ์ อัมไพพันธ์. (2545). 100 Languages Game (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรภรณ์ ลวงสวาส. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วลิชฐ์ เกษมทรัพย์. (2548). ปัญหาการเรียนรู้อังกฤษ ตอนการสวนทางของการเรียนการสอน

- ภาษาอังกฤษในระบบการศึกษา. วารสารวงการศึกษา, 2(20), 84.
- วัชรวิทย์ คุ้มป้องตัว. (2545). การศึกษาปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเกษมโปลีเทคนิค. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. (2543). การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ต้น อ้อแถมมี.
- วัฒนาพร ระบับทุกข์. (2542). บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- ศุภชัย สว่างภพ, ประวิตร เอรารวรรณ์ และไพบุลย์ บุญไชย. (2555). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน ของครูสอนภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารคณะศึกษาศาสตร์, ม.ป.ป.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา : พลังและความหวัง. นครปฐม: สถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. (2562). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2561. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2565). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: สพมกท.2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตาม เจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2530). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อม รับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร: สกยบูกส์.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โครงการประกัน คุณภาพการศึกษา.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). คู่มือ การจัดการระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เรียนรู้ การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุนทร หลุนประพันธ์. (2547). การศึกษาปัญหาการเรียนนิชภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูงโรงเรียนโยนออฟอาร์ค เทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ อุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

- สุพัตรา ชันทอง. (2562). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- สุภัทธานา เจริญวัลย์. (2540). การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2533). สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒนะกุล. (2540). วิธีสอนภาษาอังกฤษ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- แสงเดือน บุญแย้ม และกิติพงษ์ ลีอนาม. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 12(3), 12-18.
- หทัยชนก แซ่เย้า. (2560). กระบวนการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของพนักงานครูสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2557). การศึกษาเพื่อเตรียมเยาวชนสู่อาเซียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 14(2), 24-31.
- อรุณี วีระยจิตตรา. (2555). เหลือขวหน้าและหลังการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: เอเชียเพรส จำกัด 1989.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อุบล แคล้วกลาง. (2540). การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 2 สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- Aduwa, O. (2006). Factors Affecting Quality of English Language Teaching and Learning in Secondary Schools in Nigeria. *College Student Journal*, 40(3), 495-504.
- Bloom, B. S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York: Mc Graw-Hill.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5 ed.). New York: Harper &

Row.

- Eun, S. (2002). Contextual Autonomy in EFL Classrooms: A Critical Review of English Teaching Methods in South Korea. **Dissertation Abstracts International**, 62(11), 3666–A.
- Gardner, R. C. (1973). **Focus on Learner : Pragmatic Perspectives for the language Teacher**. Rowley: Newbury House.
- Gardner, R. C. and Lambert, W. E. (1972). **Attitude and Motivation in Second Language Learning**. Rowley: Newbury House.
- Jakobovits, L. A. (1971). **Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues**. Rowley: Newbury House.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607–610.
- Nasir Ahmad, Farooq Nawaz Khan and Nargis Munir. (2013). **Factors Affecting The Learning Of English At Secondary Level**. Munich: GRIN Verlag. from <https://www.grin.com/document/278424>.
- Zaid, M. A. (1994). Comprehensive Analysis of the Current System of Teaching English as a Foreign Language in the Saudi Arabian Intermediate Schools. **Dissertation Abstracts International**, 54(10), 3727–A.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก : รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือการวัดประเมินผล 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา 2 คน อันประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

2. นางสาวศิริลักษณ์ วัฒนศิริ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน

3. นางสาวสุทธีณี แก้ววิไล ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการ
ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวาเขต

ภาคผนวก ข : เครื่องมือในการวิจัยและค่า IOC

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องวงเล็บ ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ( ) ชาย
( ) หญิง

2. ระดับการศึกษา

- ( ) ปริญญาตรี
( ) สูงกว่าปริญญาตรี

3. อายุงาน

- ( ) น้อยกว่า 3 ปี
( ) ระหว่าง 3 – 5 ปี
( ) ระหว่าง 5 – 10 ปี
( ) มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3		
ปัจจัยด้านบทบาทของครู (X1)						
1	ครูจบปริญญาในสาขาที่ตรงและเกี่ยวข้องกับ การสอนภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+3	1
2	ครูมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+3	1
3	ครูมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร	+1	+1	+1	+3	1
4	ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา วิชา ภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+3	1
5	ครูสอนโดยใช้คำถามนำ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จัก การคิดค้นหาคำตอบ	+1	0	+1	+2	0.67
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning)	+1	+1	+1	+3	1
7	ครูใช้สื่อที่ทันสมัย ประกอบการสอน ภาษาอังกฤษเป็นประจำ	+1	+1	+1	+3	1
8	ครูกล่าวคำชมนักเรียนเป็นภาษาอังกฤษอยู่ เสมอ	+1	+1	0	+2	0.67
9	ครูมีความเชื่อว่านักเรียนจะดีได้เพราะมีครูดี	+1	+1	+1	+3	1
10	ครูมีความสุขทุกครั้งกับการเตรียมการสอน ภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+3	1
11	ครูมีกำลังใจในการสอนและภูมิใจในความเป็น ครูเสมอ	+1	+1	+1	+3	1

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3		
12	ครูเอาใจใส่ต่อการตอบคำถามของนักเรียนทุกคนเสมอ	+1	+1	+1	+3	1
ปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน (X2)						
1	นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+3	1
2	นักเรียนตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อการ มีงานทำที่ดีในอนาคต	+1	+1	+1	+3	1
3	นักเรียนชอบฟังเพลงภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง	+1	0	+1	+2	0.67
4	นักเรียนพูดถึงข้อดีของภาษาอังกฤษอยู่เสมอ	0	+1	+1	+2	0.67
5	นักเรียนยกมือถามคำถามในชั้นเรียนเสมอ เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน	+1	+1	+1	+3	1
6	นักเรียนพยายามจดบันทึกการเรียนรู้อะไร ในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+3	1
7	นักเรียนชื่นชมการดูภาพยนตร์พากย์ ภาษาอังกฤษ	+1	0	+1	+2	0.67
8	นักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+3	1
9	ผู้ปกครองมักถามเกี่ยวกับคะแนนวิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1
10	ผู้ปกครองนิยมให้นักเรียนได้เรียนพิเศษวิชา ภาษาอังกฤษ	+1	+1	0	+2	0.67
11	ผู้ปกครองช่วยอธิบายการบ้านวิชา ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1

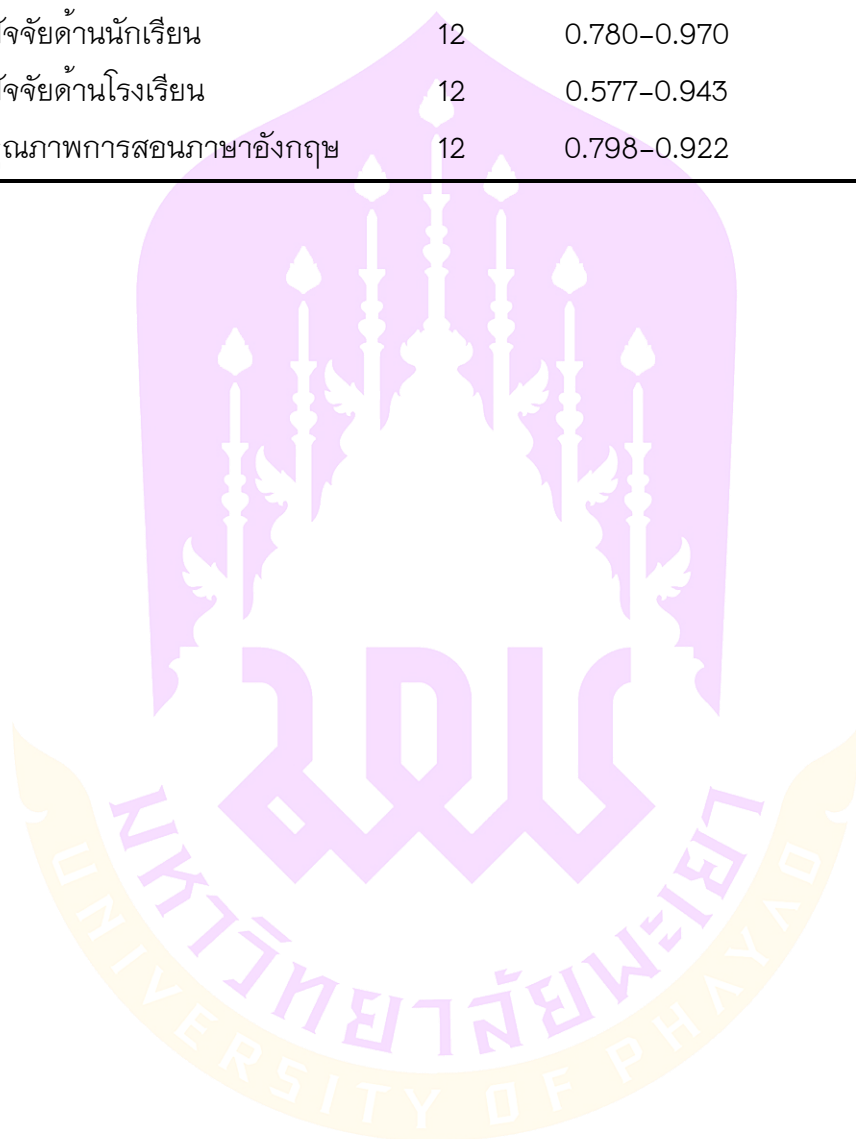
ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3		
12	ผู้ปกครองให้รางวัลกับนักเรียนมีผล การเรียนภาษาอังกฤษที่ดี	+1	+1	+1	+3	1
ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียน (X3)						
1	ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีชั่วโมงในการสอน ภาษาอังกฤษ จำนวนมาก	+1	+1	+1	+3	1
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกกระตักชั้นใน การสอนภาษาอังกฤษ	+1	0	+1	+2	0.67
3	ผู้บริหารช่วยทำให้ครูได้รู้จักกับนักเรียน มากขึ้น	0	+1	+1	+2	0.67
4	ผู้บริหารโยกย้ายเปลี่ยนแปลงครูสอน ภาษาอังกฤษอยู่บ่อยๆ	+1	+1	+1	+3	1
5	โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษใน ห้องปฏิบัติการทางภาษา	+1	+1	+1	+3	1
6	โรงเรียนมีโครงการพัฒนาทักษะทาง ภาษาอังกฤษเพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของ นักเรียน	+1	+1	+1	+3	1
7	โรงเรียนจัดบอร์ดให้ความรู้เป็นภาษาอังกฤษ (ป้ายนิเทศ) เพื่อกระตุ้นความสนใจเรียนของ นักเรียนอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+3	1
8	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทัศนศึกษาเกี่ยวกับ ภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+3	1
9	ผู้บริหารปรับขึ้นเงินเดือนให้ครูอย่างเป็นธรรม ตามศักยภาพของครู	+1	+1	+1	+3	1

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3		
10	ผู้บริหารกล่าวคำชื่นชมเมื่อครูสอนได้บรรลุ ตามหลักสูตร	+1	+1	+1	+3	1
11	ผู้บริหารพาคณะครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตามโอกาสสมควร	+1	+1	+1	+3	1
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีสุขภาพและ บุคลิกภาพที่ดี	+1	0	+1	+2	0.67
คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ (Y1)						
1	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+3	1
2	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของ นักเรียนสะท้อนถึงการวัดและประเมินผล ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+3	1
3	นักเรียนมีทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1
4	นักเรียนกล้าพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มากขึ้น	+1	+1	0	+2	0.67
5	พัฒนาการทางการเรียนภาษาอังกฤษของ นักเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1
6	เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน บรรลุตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+3	1
7	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ นักเรียน เป็นไปตามค่าเป้าหมาย ที่สถาน ศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+3	1

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3		
8	นักเรียนจบการศึกษาได้ตามค่าเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+3	1
9	ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด สะท้อนถึง คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของครู	+1	+1	+1	+3	1
10	การบรรลุค่าเป้าหมายของสถานศึกษา สะท้อนถึงความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1
11	ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีความสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1
12	เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน สะท้อนถึงคุณภาพการ สอนภาษาอังกฤษ ของครู	+1	+1	+1	+3	1

ภาคผนวก ค : ค่า r-Item Total Correlation และค่า Reliability ของเครื่องมือการวิจัย

ที่	แบบวัด/องค์ประกอบ	จำนวน ข้อ	r-Item Total Correlation	Reliability (α -Coefficient)
1.	ปัจจัยด้านครู	12	0.461-0.947	0.940
2.	ปัจจัยด้านนักเรียน	12	0.780-0.970	0.982
3.	ปัจจัยด้านโรงเรียน	12	0.577-0.943	0.956
4.	คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ	12	0.798-0.922	0.976

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ชนพล พรหมไอก
วัน เดือน ปี เกิด	22 พฤศจิกายน 2525
สถานที่เกิด	อุดรธานี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2548 ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยอุดรธานี, อุดรธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	179/1 ม.5 บ.โนนสะอาด ต.บ้านชัย อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี
ผลงานตีพิมพ์	ชนพล พรหมไอก. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์ 2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อ คุณภาพการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสาร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ 12, ฉบับที่ 2, (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566).

